

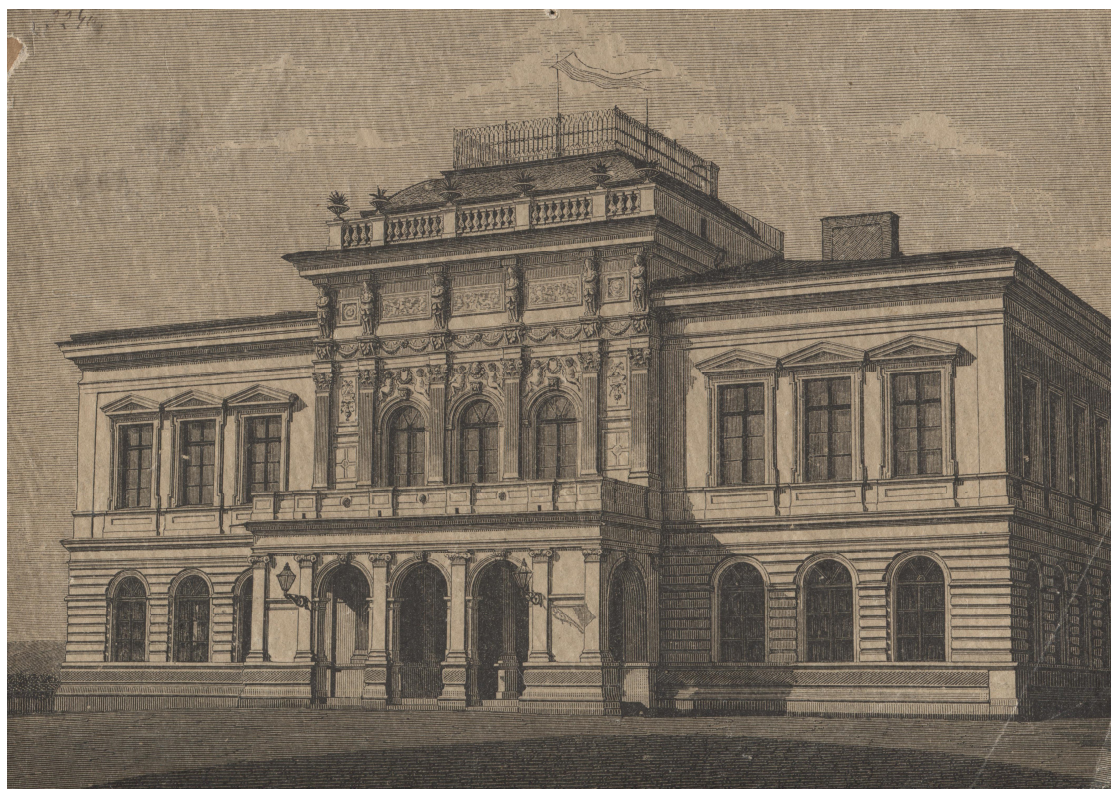

MGR. RENATA VESELÁ

**PROJEKČNÍ ATELIER PRO DOKUMENTACI,
PRŮZKUM A OBNOVU HISTORICKÝCH STAVEB**

Komenského 100, 507 71 Miletín, tel.: 773 930 755, e-mail: virakocha@centrum.cz

Zjednodušený nedestruktivní stavebně-historický průzkum vnějšího pláště hlavní budovy

Hankův dům ve Dvoře Králové nad Labem

Kraj: Královéhradecký

Okres: Trutnov

Obec: Dvůr Králové nad Labem

Číslo popisné: 299

Parcelní číslo: st. 327

Rejstříkové číslo památky v ÚSKP: 41367/6-3500

Objednatel: Město Dvůr Králové n. L.

Zpracovatelé: Ing. Miloš Kudrnovský

Mgr. Renata Veselá

Termín dokončení: prosinec 2015

Doplněn: březen 2017

1. Anotace	1
2. Úvod.....	2
3. Dějiny objektu – historická rešerše	3
3.1 Úvod.....	3
3.2. Dějiny objektu.....	3
4. Prameny, mapy a plány, ikonografie, edice pramenů, literatura	14
4.1. Prameny	14
4.2. Mapy a plány	16
4.3. Ikonografie.....	18
4.4. Literatura	20
5. Rozbor objektu	21
6. Stavební historie.....	24
7. Nejhodnotnější detaily a jejich soubory	31
8. Závady	32
9. Náměty.....	33
10. Seznam obrazové a plánové přílohy.....	34
10.1. Mapy, plány a ikonografie	34
10.2. Fotografická dokumentace	39

1. Anotace

Zjednodušený nedestruktivní stavebně-historický průzkum (dále jen SHP) zaměřený na vnější plášť hlavní budovy Hankova domu ve Dvoře Králové nad Labem (okr. Trutnov) byl zpracován v průběhu listopadu a prosince roku 2015. V roce 2017 byl doplněn o několik aktuálních fotografií. Hankův dům situovaný na Hankově náměstí byl postaven v letech 1873-1874 podle plánů Václava Kaury. Jeho stavba město na mnoho let zcela finančně vyčerpala. Již nedlouho po jeho otevření muselo být provedeno několik oprav. Zejména problematická byla volba břidlicové krytiny na střeších s poměrně nízkým sklonem. Po drobnějších opravách byly na počátku 20. století provedeny dvě větší úpravy Hankova domu. Další obnova měla být provedena ve válečných letech 1940-1945. Celkové rekonstrukce exteriéru i interiéru se dočkalo divadlo na přelomu let 60. a 70. V roce 2015 a 2016 musel být vyměněn jeho střešní plášť.

Zjednodušený SHP byl vyhotoven v rámci předprojektové přípravy projektu „Obnova vnějšího pláště hlavní budovy č. p. 299 Hankova domu ve Dvoře Králové nad Labem“ zadané Městem Dvůr Králové nad Labem. Průzkum byl proveden dle platné metodiky SHP.

2. Úvod

Zjednodušený nedestruktivní stavebně-historický průzkum (dále jen SHP) Hankova domu zpracovávaný v listopadu a prosinci roku 2015 (doplněný v roce 2017) byl vyhotoven v rámci předprojektové přípravy projektu „Obnova vnějšího pláště hlavní budovy č. p. 299 Hankova domu ve Dvoře Králové nad Labem“

V době realizace SHP byly všechny zájmové prostory objektu přístupné. Objednavatel průzkumu zajistil pracovníkům provádějícím SHP neomezený přístup do těchto částí objektu. Podkladem pro zpracování SHP byly fotogrammetrické plány jižní a východní fasády a střešního pláště hlavní budovy v měřítku 1:50 (Ing. Miloš Kudrnovský, Projekční ateliér pro dokumentaci, průzkum a obnovu historických staveb), fotodokumentace a místní šetření autorů.

Standardní SHP nenahrazuje závazná vyjádření příslušných památkových orgánů a organizací ve smyslu zákona č. 20/1987 Sb. Studie SHP je duševním vlastnictvím uvedených autorů.

3. Dějiny objektu – historická rešerše

3.1 Úvod

Založení města Dvůr Králové nad Labem bylo odedávna spojováno s knížecím Dvorcem Chvojnem. Ve skutečnosti se však patrně jedná o Chvojno u Holic.¹ Osada Dvůr s kostelem vznikla patrně již v druhé polovině 12. století.² Půdorys města zachovává stopy staršího sídliště, zejména ve vysunuté poloze kostela (zbytky románského kostela). K tomuto staršímu městu bylo v poslední třetině 13. století připojeno lokační město s mírně lichoběžným náměstím. Koncem 13. století bylo město obehnané hradbami, které zde zůstaly až do 18. století. Kamenná zástavba se ve městě prosadila až po požáru roku 1572.³ Další požáry sužovali město v letech 1639, 1646, 1699, 1741, 1756, 1776 a 1791.⁴

Archivní materiály k dějinám Hankova domu byly čerpány z fondu Archiv města Dvůr Králové nad Labem I a II a z městských kronik. Jmenovaný fond i kroniky jsou uloženy ve státním okresním archivu (SOKA) v Trutnově. Součástí archiválií jsou i nerealizované a realizované plány Hankova domu vyhotovené několika architekty. Bohužel zde však zcela chybí některé dokumenty k jeho výstavbě – stavební povolení, účty či stavební deník. Tyto dokumenty se nenacházejí ani v archivu stavební úřadu města. Příruční archiv Hankova domu obsahuje plány k rozsáhlé rekonstrukci probíhající na přelomu 60. a 70. let.

Události od založení spolku pro výstavbu Hankova divadla do položení základního kamene zaznamenal v „Dějinách královského věnného města Dvůr Králové nad Labem“ Antonín Konstantin Viták. Výstavbu městského divadla a jeho další osudy popisuje publikace Rudolfa Fialy „Naše Hankovo divadlo“. Autor se však spíše než na stavbu samotnou zaměřuje na finanční problémy spojené se vznikem této stavby. Tento směr je dán i použitými archivními dokumenty - záznamy ze schůzí obecního zastupitelstva a městské rady.

Historický ikonografický materiál byl čerpán z fotografické sbírky Městského muzea ve Dvoře Králové nad Labem, z Geislerovy sbírky uložené rovněž ve městském muzeu a z fotoarchivu NPÚ ÚOP v Josefově. Dále byly použity kresby a fotografie z kronik města uložené v SOKA v Trutnově.

3.2. Dějiny objektu

Hankův dům je spojen s datem, které o mnoho let předcházelo jeho výstavbě. 16. září 1817 „našel“ mladičký Václav Hanka ve věži zdejšího kostela několik popsaných pergamenových listů. K jeho velkému překvapení byly tyto starobylé listy psány česky. O pravosti Rukopisu královédvorského, jak se tomuto dokumentu začalo říkat, nepochyboval nejprve nikdo. Teprve o několik let později se začaly objevovat pochybnosti podepřené různě silnými argumenty.

¹ Kuča, Karel. Města a městečka v Čechách na Moravě a ve Slezsku 1. díl A-G. Praha: Libri, 1996, s. 804. ISBN 80-85983-13-3.

² Tomková, Eva - Jiříčková Alexandra - Kubelka Tomáš. Dvůr Králové nad Labem a okolí, historie a současnost ve fotografii. Dvůr Králové nad Labem: Městské muzeum ve Dvoře Králové nad Labem, 2005, s. 9. ISBN 80-239-5776-7.

³ Kuča, Karel. Města a městečka v Čechách na Moravě a ve Slezsku 1. díl A-G. Praha: Libri, 1996, s. 804. ISBN 80-85983-13-3.

⁴ Ibid. str. 800

Když roku 1861 Václav Hanka zemřel, byl ve Dvoře Králové nad Labem ustanoven zvláštní sbor, jenž měl za úkol vystavět pomník Václavu Hankovi a Hankovo divadlo. První zasedání sboru se uskutečnilo již den po Hankově smrti.⁵ Sbor nejdříve zjišťoval, čím by kdo mohl na výstavbu přispět. Měšťanstvo slíbilo dohromady sebrat 3.000 zlatých a vykonat rozličné práce. Městské zastupitelstvo přislíbilo dodat veškeré potřebné dříví na stavbu z obecních lesů. Várečné sousedstvo pak souhlasilo, aby byly u nového pivovaru páleny cihly a rovněž slíbilo zapůjčit na to potřebné nářadí. Po těchto slibech zažádal sbor o povolení k veřejným sbírkám po celém království.

V roce 1864 mělo být zakoupeno pro stavbu divadla místo v Hradištské ulici. Plány k divadlu měl údajně zhotovit architekt Vojtěch Ignác Ullmann. Jelikož však ani po dvou a půl letech nebylo s prací započato, obrátil se sbor na Josefa Zítka a Josefa Schulze. Válečné útrapy roku 1866 pochopitelně odsunuly plánovanou stavbu divadla do pozadí.⁶

V roce 1867 zakoupilo obecní zastupitelstvo zahradní (nebo také Lorencův, Mannův či Hankův) hostinec (obr. 67) a získalo tak vhodnou parcelu pro výstavbu divadla. Jelikož na tento rok připadalo padesátileté výročí nalezení Rukopisu královédvorského, rozhodlo se zastupitelstvo uspořádat oslavy, při kterých bude položen základní kámen k divadlu a slavnostně odhalen památník Václavu Hankovi. Poprsí Hanky se uvolil zhotovit královédvorský rodák sochař Antonín Wagner.⁷

Antonín Konstantin Viták v dějinách města uvádí, že zástupce sboru byl vyslán do Prahy, kde se sešel s architektem Josefem Schulzem. Ten si prohlédl stavební místo a zanedlouho poslal náčrtky plánů s podotknutím, že náklady na výstavbu nepřesáhnou 10.000 zlatých.⁸ V archivních pramenech je uvedeno, že ve věci vyhotovení stavebních plánů jednali zástupci sboru v roce 1867 rovněž s chrudimským architektem Františkem Schmoranzem, jenž měl rovněž přijet na obhlídku stavebního místa.⁹ Z mladších písemností vyplývá, že byla tehdy zřejmě vypsána architektonická soutěž, kterou vyhrál Josef Schulz. Nedatované plány od tohoto architekta na výstavbu divadla jsou uloženy v trutnovském archivu. Architekt zde navrhl patrovou budovu s výrazně zdobeným středním rizalitem (obr. 3-10).¹⁰ Jeho návrh je rovněž dochován na rytině Bohumila Kroupy (obr. 68).¹¹

Ještě před slavnostním položením základního kamene započaly přípravné práce, o čemž svědčí účty za dovážení písku a šterku z Labe, účet za nákup 20.000 cihel, účet za zámečnické práce či týdenní výkazy pracujících dělníků.¹² Zakoupený zahradní hostinec si

⁵ Protokol prvního sezení výboru pro zbudování Hankova divadla, 13. 1. 1861; Dopis sboru městskému zastupitelstvu, 14. 1. 1861, SOkA Trutnov, Archiv města Dvůr Králové nad Labem II, karton 44

⁶ VITÁK, Antonín Konstantin. *Dějiny královského věnného města Dvora Králové nad Labem*. V Praze: Antonín Konstantin Viták, 1867, s. 217, 218

⁷ Dopis Antonínu Wagnerovi, 28. 5. 1867, SOkA Trutnov, Archiv města Dvůr Králové nad Labem II, karton 44

⁸ VITÁK, Antonín Konstantin. *Dějiny královského věnného města Dvora Králové nad Labem*. V Praze: Antonín Konstantin Viták, 1867, s. 219

⁹ Dopis Fr. Schmoranzovi, 17. 6. 1867, SOkA Trutnov, Archiv města Dvůr Králové nad Labem II, karton 44; Odpověď Fr. Schmoranze, 26. 6. 1867, SOkA Trutnov, Archiv města Dvůr Králové nad Labem II, karton 44

¹⁰ Plány Josefa Schulze, SOkA Trutnov, Archiv města Dvůr Králové nad Labem, složka A

¹¹ F665/1, Hankův dům, archiv Městského muzea ve DKnL, Městské muzeum DKnL

¹² Účty za dovoz písku a šterku z Labe, 20. 7. 1867, 21. 7. 1867; účet za nákup cihel 20. 7. 1867; výkazy pracujících dělníků 20. 7. 1867, 28. 7. 1867, 8. 9. 1867; účet za zámečnické práce 23. 8. 1867; vše SOkA Trutnov, Archiv města Dvůr Králové nad Labem II, karton 44

v červenci pronajal pan Tichý.¹³ Již z počátku srpna a září téhož roku pochází korespondence s novými zájemci o pronájem Hankova hostince, jelikož panu Tichému byla vypovězena smlouva. Ten za jmenované vypovězení smlouvy podal na sbor žalobu k okresnímu soudu.¹⁴

2. srpna 1867 upozorňoval Josef Schulz sbor, že ještě nedostal zprávu o přijetí či odmítnutí rozvrhu Hankova divadla.¹⁵ Odpověď sboru se však v archivních dokumentech nenachází.

O tom, že přípravy na plánovanou slavnost byly opravdu důkladné, svědčí jak slavnost samotná tak fakt, že jedné z porad k přípravám slavnosti se zúčastnil i profesor Purkyně se synem, jakožto zástupci Pražské umělecké besedy.¹⁶

Velkolepá slavnost k padesátiletému výročí nalezení Rukopisu královédvorského se konala 28. - 30. září 1867. V kronice města se píše: *V slavnostní předvečer vítala hosty, zavítavší do města našeho, střelba a hudba na náměstí. Celé město bylo slavnostně osvětleno, žádná chýše nezůstala temná, skvělé transparenty představující Hanku, Lumíra, Záboje, znaky českomoravské a mnohé přiléhající nápisy a hesla zdobily domy, náměstí a ulice, které byly naplněny hosty a občany našimi. V 8 hodin uspořádán veliký průvod hudby a pěvců s lampiony k soše Zábojově, kde zazněla při velebném tichu píseň: „Sláva ti, vlasti má!“. Magické světlo ozařovalo ze školní budovy velebné ty chvíle. Po zastaveníčku, uspořádaném před byty vůdců národa Frant. Palackého a Dra L. Riegra, pak učence Purkyně, procházela hudba, hrajíc národní písně a provázena davy obecenstva, město pozdě do noci.*

Dne 28. září zazněla střelba a hudba časně z rána. V ulicích a na náměstí hemžily se davy lidstva od širého rána; rolníci přijížděli na ozdobených koních, a když vlaky od Pardubic, Turnova a zvláště z Prahy největší počet hostů přivezly, netrhla se silnice z nádraží k městu vedoucí povozy a příchozími. Než se cizí pěvci do města odebrali, odbyta zkouška v sále Šupichově k pěvecké akademii. Po této bral se spořádaný průvod bauderie, hudby a dlouhý průvod bíle oděných družiček k městu, do něhož vedly ze všech stran slavobrány... Po hlučné nekonečné pochvale hnul se průvod zpět náměstím do Hankovy zahrady, kdež při střelbě a zpěvu odhaleno bronzové poprsí Hankovo, postavené na vkusném kamenném podstavci, do něhož na mramorové desce věnování jest vryto a odevzdáno příslušnou řečí občanem Františkem Bílkem co zástupcem obce obecenstvu.

Nyní nastalo kladení základního kamene k divadlu Hankovu. Množství hostů a občanstva obstoupilo staveniště a u něho stojící tribunu, na kterou vstoupil ředitel ochotnického divadla pan Antonín Tkadlec, co jednatel a bývalý předseda sboru Hankova a nelíčenými slovy vznik pomníku k úmrtí Hankovi líčil. Nekonečné „sláva“ odměnilo řečníka. Kámen založen dvěma techniky, našimi rodáky: Josefem Soboteckým a Josefem Ježkem. Po tomto aktu následovalo obvyklé klepání kladívkem na kámen základní ku zduaru stavby. Chvilka tato byla ta nejdojemnější, nejposvátnější. S hudbou vpředu kráčel průvod zpět na náměstí, odkudž hosté do svých bytů se odebrali. Slavnostní hodina byla politicky velmi zajímavá, neboť přítomný c. k. krajský, protivil se pronesenému připitku ku zduaru Ruska a provolání: „Urá“.¹⁷

¹³ Protokol sepsaný o schůzi výboru měšťanské besedy a Hankova divadla, 16. 7. 1867, SOkA Trutnov, Archiv města Dvůr Králové nad Labem II, karton 44

¹⁴ Dopis adresovaný výboru pro zbudování Hankova divadla, 3. 8. 1867; Zpráva o pronájmu, 1. 9. 1867; Oběžník výboru měšťanské besedy a Hankova divadla, 4. 9. 1867; Výzva k pronájmu, 14. 9. 1867; vše SOkA Trutnov, Archiv města Dvůr Králové nad Labem II, karton 44

¹⁵ Dopis Josefa Schulze sboru 2. 8. 1867, SOkA Trutnov, Archiv města Dvůr Králové nad Labem II, karton 44

¹⁶ Oběžník k poradě výboru, 17. 8. 1867, SOkA Trutnov, Archiv města Dvůr Králové nad Labem II, karton 44

¹⁷ Pamětní kniha Dvůr Králové nad Labem 1867 – 1927, SOkA Trutnov, e-badatelka

Poté nastala volná zábava v Hankově sále. Velkolepou slavnost navštívili mnozí z významných osobností „české inteligence“ např. Palacký, Riegr, Sladkovský, Purkyně, Sabina,¹⁸

Vinou špatné hospodářské situace se realizace stavby musela o několik let odložit. Teprve na schůzi konané v roce 1872 se projednával návrh výboru místní záložny. Ta nabídla obci „1/3 ze zdejšího čistého výtěžku na uplácení anuit z půjčky, která se na stavbu besedního domu Hankova státi má proti tomu, když se záložně zabezpečí na všechny časy bezplatně potřebné k úřadování místnosti se zasedací síní a uděleno jí bude poradního hlasu ve správě téže budovy.“¹⁹ Po této nabídce se zastupitelstvo jednohlasně rozhodlo vypůjčit si pro stavbu Hankova domu 20.000 zlatých s umořováním do 35 let. Stávající plán Hankova domu byl však pro nové potřeby záložny nevyhovující, a proto se zastupitelstvo rozhodlo, že je nutné stávající plány upravit. Jelikož však v této době probíhala stavba Národního divadla, nemohl se Josef Schulz úpravě plánů věnovat. Město tedy muselo na plán stavby vypsát novou soutěž. Odměnu za náčrtek stavby dostali V. Kaura a J. Havlíček. První cena však nebyla udělena, protože nejlepší návrh architekta Kaury „překročil daleko stavební meze“.²⁰ O tom, že se soutěže o nejlepší plán na výstavbu Hankova divadla zúčastnili i další architekti, víme ze dvou žádostí o navrácení plánů – ing. Jana Haklíka a architekta Löb. Ferdinanda.²¹ Plány Václava Kaury datované do roku 1872 jsou uloženy v okresním archivu v Trutnově. Divadlo je zde však přízemní stavba s mezipatrem a vyvýšeným patrovým středním dílem (obr. 11-13).²² Kdy se poprvé objevil plán patrové budovy divadla, není zřejmé.

Od ledna roku 1873 probíhaly přípravy na plánovanou stavbu (dovoz stavebního materiálu).²³ Počátkem ledna byla na schůzi obecního zastupitelstva schválena půjčka, z níž 20.000 mělo být použito na výstavbu Hankova divadla.²⁴ Na schůzi se dostavil i architekt vítězného návrhu Václav Kaura.²⁵ Po zbytek ledna a v únoru si jmenovaný architekt se zástupci města korespondoval. Žádal městské zastupitelstvo, aby si zvolili druh použité krytiny – dražší ale trvanlivější břidlicovou či levnější „papírovou“. Vybrány byly břidlicové šablony s tím, že stavba nesmí překročit stanovenou částku. V únoru zaslal architekt výkaz potřebného řeziva. Lesní úřad města, však nebyl schopen kmenové dříví některých požadovaných dimenzí a délek dodat. Nakonec bylo toto řezivo přivezeno z verdeckého revíru. Počátkem března rovněž zažádal architekt Kaura o odsouhlasení provedených plánů a rozpočtů (jistě již návrh patrové budovy; viz dále).²⁶ Na schůzi konané 21. března 1873 bylo odsouhlaseno, že stavba divadla se provede podle předloženého návrhu Václava Kaury. Aby však výdaje nepřesáhly

¹⁸ *Hankův dům a další rukopisné památky ve Dvoře Králové nad Labem*. Dvůr Králové nad Labem: Město Dvůr Králové n.L., 2004, s. 29.

¹⁹ FIALA, Rudolf. *Naše Hankovo divadlo 1874-1984*. Ve Dvoře Králové nad Labem, 1984, s. 17.

²⁰ Ibidem s. 18.

²¹ Dopis ing. Jana Haklíka, 4. 2. 1873; Dopis architekta Löb. Ferdinanda, 26. 2. 1873; SOkA Trutnov, Archiv města Dvůr Králové nad Labem II, karton 61

²² Plány Václava Kaury, SOkA Trutnov, Archiv města Dvůr Králové nad Labem, složka A

²³ Účty za úhelníky z lomu, za dovoz kamene a klády, leden a únor 1873, SOkA Trutnov, Archiv města Dvůr Králové nad Labem II, karton 61

²⁴ Program schůze obecního zastupitelstva konané 8. ledna 1873, SOkA Trutnov, Archiv města Dvůr Králové nad Labem II, karton 61

²⁵ Dopis Václava Kaury obecnímu zastupitelstvu, 17. 1. 1873, SOkA Trutnov, Archiv města Dvůr Králové nad Labem II, karton 61

²⁶ Dopis Václava Kaury městské radě, 7. 2. 1873; Odpověď městské rady Václavu Kaurovi, 8. 2. 1873; Výkaz požadovaného řeziva na stavbu, 19. 2. 1873; Dopis lesního úřadu městské radě, 23. 3. 1873; Dopis Václava Kaury městské radě, 8. 3. 1873; vše SOkA Trutnov, Archiv města Dvůr Králové nad Labem II, karton 61

stanovenou částku, měla se stavba provést prozatím bez levého křídla. Realizace stavby byla zadána místnímu staviteli Robertu Herknerovi.²⁷

V okresním archivu se nacházejí dvě varianty nedatovaných stavebních plánů patrové budovy divadla od Václava Kaura. Na dvojici starších plánů je sál orientován ve směru sever – jih (obr. 14-15). Tyto plány nebyly realizovány. Na mladších plánech (sklepy, přízemek, jižní průčelí) je již sál situován ve směru východ – západ (obr. 16-18). Rovněž navrhované schodiště odpovídá pozdější realizaci. Plán jižního průčelí je opatřen úředním kolkem a odpovídá realizaci (obr. 19).²⁸ V městském muzeu se podařilo nalézt příčný řez budovou Hankova divadla. Tento plán zcela jistě náleží k výše uvedenému souboru realizovaných plánů (s drobnými změnami oproti realizaci).²⁹

Počátkem dubna pokračovaly přípravné práce stavby. Na staveništi byla krom jiného zřízena pumpa k čerpání vody. V polovině téhož měsíce se na schůzi obecního zastupitelstva dostavil Václav Kaura s tím, že našel nejvhodnější místo pro stavbu divadla. Budovu navrhl postavit v zadní části zahrady tak, aby vynikla monumentálnost stavby, a aby mohla být zároveň plnohodnotně využívána zahrada. Dále se architekt Kaura opět zaručil, že plánovaná stavba nepřesáhne po úpravě plánů stanovenou částku 20.000 zlatých. Obecní zastupitelstvo tento návrh odsouhlasilo a prohlásilo, že stavba započne již zítra.³⁰

16. dubna 1873 se započalo s kopáním základů. Při této práci byla provolávána vzletná hesla, např. „*Podniku tomu bůh dej zdar*“, „*Ne v pravo, ne v levo, ale vždy odhodlaně kupředu*“, „*Svorně kupředu, neb čas jsou peníze*“ (stavitel Herkner), aj.

Již na počátku stavby bylo podáno jedno trestní oznámení. Dva občané města přišli na stavbu a začali přemlouvat dělníky, aby od práce upustili, neb „*za takovou mzdu, která se jim podává, ani motykou by nehnuli, že prý jinde dostanou práci dost a mzdu o mnoho výnosnější*“. Opravdu se jim podařilo, aby dělníci přestali pracovat a stavitel Herkner je pak musel dlouho přemlouvat, aby v práci pokračovali.³¹

Z dochovaného týdenního dubnového výkazu dělníků se dozvídáme, že na stavbě pracovalo celkem čtyřicet dělníků. U některých je uvedena i jejich činnost – kopání základů, ošpicování úhelníků, hlídání stavby, pokládání vodovodních trub a kopání vápenky.³²

Jak stavba pokračovala, začalo být zřejmé, že povolená částka 20.000 zlatých nebude dostačovat. Koncem srpna byl již tento obnos téměř vyčerpán. Na schůzi obecního zastupitelstva se tak strhla debata o tom, že se architektovi Kaurovi dala neomezená důvěra a on obec svým jednáním ošálil. Prozatím byla schválena další půjčka ve výši 5.000 zlatých. Zároveň byla zvolena komise, která měla za úkol spočítat, kolik peněz je ještě třeba k dokončení stavby. Zástupci ustanovené komise navrhli, aby bylo vypůjčeno ještě dalších 5.000 zlatých. Stavba tak mohla zdárně pokračovat ke svému konci. Koncem ledna 1874 bylo rozhodnuto, že se stávající hostinec v zahradě zboří a zahrada bude celkově „*důstojně*“

²⁷ FIALA, Rudolf. *Naše Hankovo divadlo 1874-1984*. Ve Dvoře Králové nad Labem, 1984, s. 18.

²⁸ Dolejší přízemek Hankova domu (měřítko vídeňské sáhy), nedat; Půdorys prvního nadzemního podlaží, nedat; Sklepy Hankova domu, čís. 17, razítko Kaura, nedat; Přízemek Hankova domu, čís. 17, razítko Kaura, nedat; Hlavní průčelí Hankova domu; Hanka Haus Königshof 1873-1874, razítko Kaura; vše SOKA Trutnov, Archiv města Dvůr Králové nad Labem II, karton 44

²⁹ Příčný řez budovou Hankova divadla (Městské muzeum DKnL)

³⁰ Ibidem s. 20

³¹ Dopis okresnímu soudu, 18. 4. 1873, SOKA Trutnov, Archiv města Dvůr Králové nad Labem II, karton 61

³² Týdenní výkaz dělníků, 26. 4. 1873, SOKA Trutnov, Archiv města Dvůr Králové nad Labem II, karton 61

upravena. V únoru téhož roku se opět vyčerpaly téměř veškeré prostředky na jmenovanou stavbu. Členové obecního zastupitelstva se na své schůzi shodli, že je nezbytné dílo dokončit a odsouhlasili, že má být zapůjčeno dalších 10.000 zlatých. Tato suma neměla být použita pouze na stavbu divadla, ale i na jiné obecní výlohy.

Jelikož se stavba v této době již chýlila ke svému konci, měl být do Dvora pozván malíř dekorací Josef Macourek. Na schůzi konané v červnu 1874 bylo zapsáno, že výdaje na stavbu Hankova divadla doposud činily 36.000 zlatých. Na téže schůzi bylo schváleno zřízení vodovodu v domě, položení starých schodů na straně ke strouze, oplocení dvorku, zhotovení dvou vrat do zahrady, založení kuželníku s besídkou, vystavění kurníku pro drůbež hostinského, nové dveře do malého sálu, které se později prolomily a zakoupení lustrů pro sál. Rovněž bylo rozhodnuto, aby se „*celý dolejšek pronajal hostinskému, v 1. patře, aby byla v pravo záložna, v průčelí zasedací síň a vlevo pak obecní kancelář*“.

Na další červnové schůzi zastupitelstva se strhla diskuze o pevnosti a vhodném provedení velké galerie. Provedena byla tedy její úprava a vložení dvou podpůrných sloupů. V srpnu téhož roku byly opět vyčerpány veškeré finanční prostředky. Město si tak muselo vypůjčit od peněžních ústavů i privátních osob. Po těchto půjčkách se mohly zakoupit stoly, sádrové poprsní sochy do sálu, dvoje waldenburská kamna (do zasedací síně a jídelny), objednat ostatní kamna u kamnáře Matěny z Třebešova a objednat sedadla do sálu u třemešenského truhláře (vždy čtyři spojená). Poslední srpnové jednání obecní rady se uskutečnilo již v zasedací síni Hankova domu. Na schůzi byla odsouhlasena další půjčka ve výši 3.000 zlatých. Jeviště, dekorace a oponu malovanou V. Hanibalem zaplatil místní ochotnický spolek. Ve dnech 26. - 28. září 1874 bylo divadlo slavnostně otevřeno. Slavnostní ceremoniál vyvrcholil představením „Jaroslav ze Šternberka, vítěz nad Tatary“. Hra vznikla na námět básně z Rukopisu královédvorského.

Budovu Hankova divadla krátce po jeho otevření zachycuje rytina (obr. 69). Od dnešních dní se liší zejména zakončením vyvýšeného středního dílu. Atika tohoto dílu je osazena šesticí dekorativních váz, střechu zakončuje ozdobná mříž. Provedení portiku bylo rovněž odlišné. Pilíře dosahovaly až k úrovni okolního terénu a přerušovaly tak hmotu schodiště. Od klenebních oblouků byly tyto pilíře odděleny římsou. Pilastry portiku byly provedeny v jejich klasickém členění (dnes chybí patka). Hlavní průčelí budovy bylo osvětleno dvojicí luceren.³³

Stavba Hankova divadla město výrazně vyčerpala. Na schůzi v létě roku 1875 bylo zkonstatováno, že se musí najít prostředek, jakým se zajistí ručení zdejší záložně a privátním osobám. O doplacení honoráře architektu Kaurovi ve výši 1.458 zlatých se jednalo ještě v roce 1876. Aby město předešlo soudní žalobě, uvolilo se splácet 200 zlatých ročně.³⁴

Z roku 1877 se dochovaly účty za opravy Hankova divadla. Truhlář opravoval okna, zedníci balkon, spravována byla střecha, průčelí a portikus.³⁵ I v následujících dvou letech došlo k výměně části břidlicových šablon. Požadována byla červená anglická břidlice rozměru 23/13 nebo 22/12“. V červnu pak bylo přobjednáno dalších 500 ks břidlice rozměru 24/12“. ³⁶

³³ F665/2, Hankův dům, archiv Městského muzea ve DKnL, Městské muzeum DKnL

³⁴ FIALA, Rudolf. *Naše Hankovo divadlo 1874-1984*. Ve Dvoře Králové nad Labem, 1984, s. 25-28.

³⁵ Účet opravy oken, 26. 12. 1877; účet za opravu balkonu 28. 10. 1877; účet za opravu střechy 25. 8. 1877; účet za opravu průčelí, 1. 9. 1877; účet za opravu portiku, 20. 10. 1877; vše SOKA Trutnov, Archiv města Dvůr Králové nad Labem II, karton 68

³⁶ Dopis Josefu Kolibanovi z Pardubic, 23. 4. 1879; Dopis Josefu Kolibanovi z Pardubic, 8. 7. 1879; Dopis Josefu Kolibanovi z Pardubic, 19. 7. 1879; vše SOKA Trutnov, Archiv města Dvůr Králové nad Labem II, karton 68

Z roku 1877 pocházejí plánové podklady podepsané firmou Weber a Novotný. Zřejmě se jedná o překreslené a upravené Kaurovy plány (obr. 20-24).³⁷ Do roku 1879 jsou datovány účty za bílení kanceláří a vyzdvihování podlahy v kanceláři purkmistra a účet za přestavování kamen v zasedacím sále.³⁸

Hankův dům patřil od doby svého otevření královédvorskému měšťanstvu. V průběhu roku 1879 se jednalo o převod stavby na obec, z čehož však sešlo.³⁹

I následujícího roku byla opravována střešní krytina. Rovněž bylo stanoveno, že má být provedena prohlídka žlabů, z důvodu jejich možného přeložení pod střechu. Svolaná komise se však vyslovila proti tomuto záměru.⁴⁰

O tom, že stav střešní krytiny byl opravdu neutěšený, svědčí listiny z roku 1881. V jedné se uvádí, že hostinská má kontrolovat případné zatékání do budovy. V druhé se píše, že byla zhotovena drátěná síť na světlíku z důvodu, aby již nedocházelo k častému jeho poškozování odlétávající břídlíci.⁴¹

V roce 1882 vyplatil účetní měšťanský fond mzdu za vysekání falcí kamenných futer u dveří vedoucích do uličky, z důvodu změny jejich otvírání (směrem ven).⁴² I v tomto roce řešila městská rada zatékání do budovy „... stropy nad hořeními místnostmi Hankova domu častým promočováním dešťovou vodou jsou poškozené, hlavně nejsouli trámce stropové chyceny ničící houbou, činí obecní zastupitelstvo návrh na povolení k odkrytí stropů k cíli přesvědčení v pravém stavu věci u přitažení znalce. Zároveň se pak usnesla, aby západní část střechy Hankova domu, kteráž přese všechny opravy promoká a dešťovou vodu na stropy k promočení a zkáze jich propouští, byla odkryta, nejprve šindelem a potom teprve břídlíci pokryta.“ Následně bylo toto rozhodnutí změněno s tím, že se má západní díl střechy opatřit krytinou plechovou. Střecha měla být provedena z pozinkovaného železného plechu. Práci provedl klempíř Václav Kočí.⁴³

V následujícím roce žádal c.k. okresní hejtman purkmistra, aby mohl být přenesen jeho úřad do Hankova domu, jakožto „ohnivzdorné“ budovy. Okresní hejtmanství by se tedy přemístilo do purkmistrovského úřadu a purkmistrovský úřad by se přestěhoval do domu okresního hejtmanství. Purkmistr odpověděl dopisem c.k. okresnímu hejtmanovi „... zajisté je známo jak nebezpečný bývá požár divadelní a máme přesvědčení, že při požáru divadelním byť by místnosti sebevíce ohnivzdorní byly, vždy úplně celé požáru za oběť padnou...“ C.k. okresní hejtman však dále trval na svém a požádal purkmistra, aby jmenoval čtyři osoby, které v případě požáru divadla zabezpečí majetek jeho úřadu. V srpnu pak bylo naléhání hejtmana definitivně ukončeno se zdůvodněním „... dům tento stavěn byl občanstvem zdejším co pomník muži o vlast naší nad jiné zasloužilém a pro výhradní potřebu obecní, tak

³⁷ Plány podepsané Weber a Novotný, SOkA Trutnov, Archiv města Dvůr Králové nad Labem, složka A

³⁸ Účty za bílení a vyzdvihování podlahy, 20. 9. 1879, 21. 9. 1879; účet za přestavování kamen, 24. 11. 1879, SOkA Trutnov, Archiv města Dvůr Králové nad Labem II, karton 68

³⁹ FIALA, Rudolf. *Naše Hankovo divadlo 1874-1984*. Ve Dvoře Králové nad Labem, 1984, s. 29.

⁴⁰ Účet za opravu střešní krytiny, 8. 9. 1880; Okružník, 5. 11. 1880; Protokol sepsaný u purkmistrovského úřadu, 24. 11. 1880; vše SOkA Trutnov, Archiv města Dvůr Králové nad Labem II, karton 68

⁴¹ Dopis adresovaný paní Rückrové nájemnici Hankova hostince 9. 7. 1881; Dopis účetnímu měšťanskému fondu, 9. 12. 1881; vše SOkA Trutnov, Archiv města Dvůr Králové nad Labem II, karton 68

⁴² Účet za vydlabání futer 29. 3. 1882, SOkA Trutnov, Archiv města Dvůr Králové nad Labem II, karton 68

⁴³ Usnesení městské rady, 15. 5. 1882; Změna rozhodnutí, 18. 7. 1882; Poptávka pozinkovaného železného plechu, 19. 8. 1882; Výsledek dražby na pokrývání západní části střechy, 16. 9. 1882; vše SOkA Trutnov, Archiv města Dvůr Králové nad Labem II, karton 68

*že použití tamních místností jiným než určeným způsobem nemohl by v účtě purkmistrovský úřad veřejnosti zodpověditi...*⁴⁴

Roku 1884 zaplatil důchodenský úřad za nátěr oken a dveří v obecní kanceláři. Následujícího roku byl řešen incident s mládežnickým spolkem, který měl v sále Hankova domu ples. Účastníci plesu rozbili neúměrným topením a špatnou manipulací vzdušná kamna. V roce 1885 byl do budovy zaveden plynovod. Sešla se rovněž stavební komise, která ohledala stropní trám nad galerií. Komise zjistila následující: *„Co se týká trámů stropních v Hankově domě přesvědčila se stavební komise, že žádná tíž na nich nespočívá, že vazba střechy jest úplně od nich oddělená, a že odpočívá tato vesměs na hlavních zdích. Trámy pak jsou úplně zdravé a neporušené. Prolákliny způsobeny jsou vlastní tíhou...*⁴⁵

V roce 1886 navrhl a provedl stavitel Herkner nový světlík (obr. 25). Základní podoba světlíku zůstala do dnešních dní nezměněna (netýká se plastického členění a truhlářských výplní). Dále byla natřena okna v hostinci a plechová krytina vestibulu fermežem.⁴⁶

V době mezi lety 1886 (úprava světlíku) a 1896 (výstavba tehdejší sokolovny) byla pořízena fotografie Hankova divadla vydaná též jako pohlednice (obr. 70). Zde jsou ještě zachyceny dekorativní vázy osazené na atice středního dílu. Na pozdějších fotografiích se již vázy nenacházejí. Rovněž je zde rozpoznatelné, že základní plochy východní fasády v druhém nadzemním podlaží byly opatřeny hrubší omítkou.⁴⁷

V roce 1897 nacenil nutné opravy schodiště a galerie v Hankově divadle Eduard Thym. K rozpočtu připojil rovněž plán (obr. 26).⁴⁸ Navržené opravy byly realizovány až v pozdějších letech.

Na zasedání obecního zastupitelstva v roce 1902 opět vyvstala otázka převedení Hankova domu z měšťanstva královédvorského na obec královédvorskou. Jelikož tehdejší usedlost č.p. 43 se zahradou (stavební pozemek) zakoupila obec a rovněž i financovala výstavbu Hankova divadla, byl prý zapsán majetek měšťanstvu neprávem. O dva roky později se požadovaný převod opravdu podařilo realizovat.⁴⁹ V únoru roku 1902 byla do Hankova domu svolána stavební komise. V protokolu z komise je uvedeno, že je nutné podepřít nádvorní schodiště s galerií. Schodiště mělo ústít přímo do Valové uličky.⁵⁰ O několik dní později byl schválen plán E. Thyma na tuto úpravu, vyhotovený již v roce 1897.⁵¹ Roku 1903 byl purkmistrovským úřadem povolán inženýr Hellmann z Jaroměře, aby posoudil stav stropů a

⁴⁴ Dopis okresního hejtmanství purkmistrovskému úřadu, 8. 7. 1883; Dopis purkmistra okresnímu hejtmanství, 12. 7. 1883; Dopis okresního hejtmanství purkmistrovskému úřadu, 23. 7. 1883; Dopis purkmistrovského úřadu okresnímu hejtmanství, 20. 8. 1883; vše SOKA Trutnov, Archiv města Dvůr Králové nad Labem II, karton 68

⁴⁵ Účet za nátěr oken a dveří, 12. 8. 1884; Dopis spolku mládežníků Královédvorských, 17. 1. 1885; Pozvánka na schůzi, 23. 7. 1885; Závěr stavební komise, 28. 7. 1885; vše SOKA Trutnov, Archiv města Dvůr Králové nad Labem II, karton 68

⁴⁶ Rozpočet výloh na přestavbu světlíku, stavební plány, 28. 8. 1886; Dražba na nátěr patnácti oken Hankova hostince, 20. června 1886; Zpráva o natření plechové krytiny vestibulu, 10. 11. 1886; vše SOKA Trutnov, Archiv města Dvůr Králové nad Labem II, karton 68

⁴⁷ 5523/99, Hankův dům, Geislerova sbírka, Městské muzeum DKnL; F665/a, Hankův dům, archiv Městského muzea ve DKnL, Městské muzeum DKnL

⁴⁸ Rozpočet na opravu schodiště a galerie Hankova domu, červen 1897, SOKA Trutnov, Archiv města Dvůr Králové nad Labem II, karton 147; Náčrtek na opravení východiště a galerie Hankova domu, květen 1897, SOKA Trutnov, Archiv města Dvůr Králové nad Labem II, karton 187.

⁴⁹ FIALA, Rudolf. *Naše Hankovo divadlo 1874-1984*. Ve Dvoře Králové nad Labem, 1984, s. 30-31.

⁵⁰ Protokol stavební komise, 5. 2. 1902, SOKA Trutnov, Archiv města Dvůr Králové nad Labem II, karton 187.

⁵¹ Náčrtek na opravení východiště a galerie Hankova domu, květen 1897, SOKA Trutnov, Archiv města Dvůr Králové nad Labem II, karton 187.

galerie v sále.⁵² V následujícím roce proběhla přestavba a úprava Hankova domu. Na schůzi bylo navrženo, aby stavební plány vypracoval stavitel Valouch.⁵³ Sál byl nově vyzdoben akademickým malířem Františkem Zittou.⁵⁴ Přestavba stála celkem 31.095,95 korun.⁵⁵

V roce 1911 bylo zjištěno, že krov nad sálem je zčásti poškozen. Toto poškození bylo způsobeno jak červotočem, tak špatnou konstrukcí krovu. Hlavní sloupy měly být ve styku rozpěr a křížů zlomeny, takže všechny vazby se pronesly místy až o 18. cm. „...*Poněvadž pak kromě těchto závad jest záhodno, aby v dohledné době opravil se strop sálu a malba, aby krov nad provazištěm oddělil se ohnivzdorně od krovu nad hledištěm, aby ve stropě provedlo se lepší větrání sálu, jakož i spolehlivější zavěšení lustru a rekonstruovalo se vytápění sálu, navrhuje konsorcium znalců, aby v nejbližší době, hned zjara přikročilo se ku výměně krovů a stropů za železný a rabitzový, tedy za materiál trvanlivý a ohnivzdorný...*“⁵⁶ Oprava stropu byla dokončena v květnu 1934.⁵⁷ Opraven byl i hlavní sál a u této příležitosti byla pořízena nová opona s malbami od Vladimíra Županského (motivy básně Jelen z rukopisu Královédvorského).

Z období od výstavby bývalé sokolovny (1896) až do doby konce první republiky je dochováno množství fotografií a pohlednic (obr. 71-88). Ikonografický materiál není až na výjimky datován. Podoba Hankova domu se v této době výrazně neměnila. Oproti předchozím fotografiím je zde však lépe zachyceno východní průčelí. Vidět je zde jeho celkové provedení včetně dvojice ven otevíraných rámových dveří. Na kolorované pohlednici z doby Rakouska-Uherska není ve východní fasádě zaslepena dvojice oken a při severovýchodním nároží je situována litinová pumpa. Na pozdějších fotografiích je již tato pumpa nahrazena kamennou kašnou čtvercového půdorysu. Přívod vody do kašny byl zřejmě vyveden ze zdi Hankova domu. Lucerny osazené na portiku byly nahrazeny subtilními svítidly. Na některých fotografiích je rovněž jasně viditelné, že fasády divadla jsou v nejvíce namáhaných partiích již dožilé. Na jedné z fotografií je na balkoně pronášen slavnostní projev. Špatný stav omítek plného zábradlí balkonu je zde maskován textilií. Interiér divadla zachycuje jediná fotografie. Fotografie byla pořízena zřejmě po opravě sálu.⁵⁸ Na pozdějších fotografiích exteriéru stavby je zřetelné, že páté okno východního průčelí (počítáno od jihu) je nahrazeno rámovými dvoukřídlými dveřmi. Před východní částí jižního průčelí je postavena zahrádka restaurace.⁵⁹ Kašna při severovýchodním nároží byla zrušena.⁶⁰ Jediná fotografie zachycuje Hankův dům od jihozápadu. Viditelný je zde vystupující rizalit ze západního průčelí.⁶¹

V roce 1912 se přestěhovaly městské kanceláře (důchodenský a lesní úřad a technické kanceláře) z Hankova domu do Bauerovy továrny. Tím mohla být rozšířena zasedací síň a

⁵² Dopis ing. Hellmanna purkmistrovskému úřadu, únor 1903, SOkA Trutnov, Archiv města Dvůr Králové nad Labem II, karton 187.

⁵³ FIALA, Rudolf. *Naše Hankovo divadlo 1874-1984*. Ve Dvoře Králové nad Labem, 1984, s. 30-31.

⁵⁴ Dopis Frant. Zitty, říjen 1904, SOkA Trutnov, Archiv města Dvůr Králové nad Labem II, karton 187.

⁵⁵ Pamětní kronika města Dvora Králové nad Labem 1867-1927, s. 52, SOkA Trutnov, Archiv města Dvůr Králové nad Labem, inv. č. x1

⁵⁶ FIALA, Rudolf. *Naše Hankovo divadlo 1874-1984*. Ve Dvoře Králové nad Labem, 1984, s. 32.

⁵⁷ Pamětní kronika města Dvora Králové nad Labem 1927-1936, s. 288, SOkA Trutnov, Archiv města Dvůr Králové nad Labem, inv. č. x2

⁵⁸ 5528/99; 5133/99; 6134/99; 5530/99; 131/99; 5524/99; 5527/99; 5516/99, Hankův dům či náměstí Odboje, Geislerova sbírka, Městské muzeum DKnL; F665/12; F665/10, F35/010 Hankův dům, archiv Městského muzea ve DKnL, Městské muzeum DKnL

⁵⁹ 5525/99, Hankův dům, Geislerova sbírka, Městské muzeum DKnL

⁶⁰ 157/99, Hankův dům, Geislerova sbírka, Městské muzeum DKnL

⁶¹ 6519/99, Hankův dům, Geislerova sbírka, Městské muzeum DKnL

zřízen byt pro sluhu. V době první světové války byla v Hankově domu zřízena válečná kuchyně. Dva roky po ukončení války se započalo hovořit o opravě Hankova domu na příkaz okresní politické správy. Počítalo se s tím, že v upravené budově bude nově zřízen biografický sál. Projekty na rozšíření a úpravu Hankova divadla vypracoval arch. Karel Jarolímek (obr. 27-29).⁶² i jiní architekti (nedatované plány bez podpisu; obr. 30-42)⁶³. Dle písemných pramenů byl vyzván k účasti architekt Dr. Liebscher a arch. Krejcar.⁶⁴ Plány vypracoval rovněž hradecký architekt Oldřich Liska, jeho návrh byl však zamítnut.⁶⁵ V roce 1932 a 1933 Městská spořitelna ze svých odvodů zisků financovala výstavbu Tyršova koupaliště. V roce 1938 měly odvody ze zisku pokrýt přestavbu a rozšíření divadla. Bohužel tento fond po okupaci propadl ve prospěch Říše. Ještě v roce 1940 vyhotovil hradecký architekt projekt na monumentální přestavbu divadla spojující historický a moderní architektonický styl (obr. 43-50; starší upravené plány?).⁶⁶ Plány vznikly zřejmě v rámci soutěže, v níž zvítězil Karel Jarolímek.⁶⁷ I přes ztrátu financí z fondu se podařilo v letech 1940-1945 provést nezbytnou základní rekonstrukci budovy.⁶⁸

I v tomto období zachycuje Hankův dům několik fotografií. Ještě v době první republiky byla na hlavním průčelí osazena pamětní deska s nápisem „*Zde mluvil k lidu dne 6. ledna 1906 T. G. Masaryk*“ (obr. 89). K roku 1936 se vztahuje pohlednice, na níž jsou opraveny fasády Hankova domu. Před restaurací je opět postavena zahrádka a celý prostor před Hankovým domem je vymezen plotem dřevěné konstrukce s drátěnou výplní (obr. 90).⁶⁹ V době druhé světové války měla probíhat rekonstrukce Hankova divadla. Snad v této době došlo k razantní úpravě portiku. Portikus byl zcela zbaven plastické výzdoby (obr. 91-96). Na jedné fotografii je zachycena hovořící dvojice před vstupem do divadla. Pouze na této fotografii je „lehce“ viditelné zdobné zasklení původního dveřního nadsvětlíku (obr. 92). Na starších fotografiích s upraveným portikem je střecha středního dílu kryta břidlicovými šablonami. Později již kryje střechu falcovaný plech.⁷⁰

V 60. letech bylo Hankovo divadlo převedeno z majetku městského národního výboru do majetku ZV ROH podnikového ředitelství TIBA. Tento převod byl podmínkou k zařazení rekonstrukce budovy do investičního plánu Krajské odborové rady (KOR). V roce 1964 předsednictvo KOR projednalo a schválilo tento investiční úkol. Náklady na rekonstrukci měly dle odhadu činit 2.700.000 Kčs.⁷¹ Plány vypracoval podnik Bavlňářský průmysl, odbor projektování Náchod (obr. 51-61).⁷² Se stavebními pracemi se započalo v roce 1969. Kromě půdorysu a prostor hlavního sálu a malého sálu v prvním patře předpokládal projekt přestavbu všech ostatních prostor včetně využití sklepních prostor pro restauraci, výstavbu

⁶² Nedatované plány Karla Jarolímk, SOkA Trutnov, Archiv města Dvůr Králové nad Labem, složka C.

⁶³ Nedatované plány s logem písmena L v kroužku, SOkA Trutnov, Archiv města Dvůr Králové nad Labem, složka C; Nedatované plány s logem písmena V v kroužku, SOkA Trutnov, Archiv města Dvůr Králové nad Labem, složka E.

⁶⁴ Odevzdání plánů a návrhů na přestavbu Hankova domu, srpen 1924, SOkA Trutnov, Archiv města Dvůr Králové nad Labem II, karton 236.

⁶⁵ Dopis Oldřicha Lisky, 12. ledna 1925, SOkA Trutnov, Archiv města Dvůr Králové nad Labem II, karton 236.

⁶⁶ Plány Oldřicha Lisky, SOkA Trutnov, Archiv města Dvůr Králové nad Labem, složka 3.

⁶⁷ Zápis ze schůze, 31. 3. 1941, SOkA Trutnov, Archiv města Dvůr Králové nad Labem II, karton 317.

⁶⁸ FIALA, Rudolf. *Naše Hankovo divadlo 1874-1984*. Ve Dvoře Králové nad Labem, 1984, s. 32-34.

⁶⁹ 5515/99, Hankův dům, Geislerova sbírka, Městské muzeum DKnL

⁷⁰ 116/D/98; 145/99; 5517/99, Hankův dům či náměstí Odboje, Geislerova sbírka, Městské muzeum DKnL; F665/8, Hankův dům, archiv Městského muzea ve DKnL, Městské muzeum DKnL

⁷¹ FIALA, Rudolf. *Naše Hankovo divadlo 1874-1984*. Ve Dvoře Králové nad Labem, 1984, s. 34-36.

⁷² Plánová dokumentace „Rekonstrukce spojeného závod. Klubu ve Dvoře Králové nad Labem“

výměňíkové stanice a bytu pro správce objektu ve vedlejším traktu.⁷³ Podoba hlavního sálu krátce před razantní rekonstrukcí Hankova domu je zachycena na několika fotografiích (obr. 106-111). Prostor byl v minulosti opatřen bohatou plastickou a malovanou výzdobou, korespondující s výzdobou hlavního průčelí.⁷⁴

Přestavbu Hankova domu provádělo družstvo Asanace, posléze Okresní stavební podnik Trutnov, středisko Dvůr Králové nad Labem. Tehdy se již počítalo s náklady ve výši 5.429.560 Kčs. V roce 1971 se tato částka přepočítala do nové cenové hladiny a vyšplhala se tak na 8.574.000 Kčs. V původním projektu a rozpočtu se však nepočítalo s některými později realizovanými pracemi – výměna původních oken, náhrada některých stropů, stržení střešní krytiny vichřicí, dobudování klubových místností v podkroví a některé úpravy v interiéru. Celkově tedy stála generální oprava Hankova domu 15.200.000 Kčs.⁷⁵ 4. června 1974 vypukl při svařování nosníků v půdním prostoru požár (obr. 122-123). Tento požár zničil východní část střechy a v důsledku jeho hašení byly poškozeny rovněž některé interiéry. Požár naštěstí nepronikl do jeviště ani hlediště.⁷⁶ Po této nehodě bylo rozhodnuto, že stávající krytina bude sejmuta a bude nahrazena ocelovým plechem. Po celkové úpravě exteriéru i interiéru budovy byla stavba na konci roku 1975 zkolaudována. Bohužel během realizace popisované stavební akce bylo demontováno a zřejmě i odcizeno ozdobné zábradlí nad vyvýšeným středním dílem Hankova divadla. Objekt tak zčásti přišel o svou dominantu. 24. ledna 1976 byl Hankův dům slavnostně otevřen veřejnosti operou *Prodaná nevěsta*.⁷⁷

Generální oprava je zachycena na několika fotografiích.⁷⁸ Na jedné jsou částečně zachyceny vstupní dveře před jejich výměnou (113-114). Obnovený Hankův dům je již bez dekorativní mříže (126). Portiku byla zčásti navrácena plastická výzdoba, avšak již v pozměněné formě. Střední sloupy portiku již nedosahují k úrovni chodníku, ale vycházejí ze schodiště. Plastická výzdoba zábradlí balkonu byla zjednodušena. Ve střeše kryté falcovaným plechem byla osazena střešní okna. Rizalit vystupující ze západní fasády byl zcela zrušen. Naopak k severnímu průčelí byla přisazena novodobá přístavba.⁷⁹

Po dlouhá léta neprobíhaly v Hankově domě žádné výraznější opravy. Až v nedávné době byla realizována výměna střešní krytiny (2015-2016), při níž byly na budovu osazeny repliky původních prvků – zdobná mříž, vázy s květinami.

⁷³ MARTINCOVÁ, Milena. *Největší přestavba Hankova domu* In: Dvůr Králové nad Labem. Vlastivědné čtení o našem městě i jeho okolí, číslo 1, 14. září 1994, s. 11.

⁷⁴ Interiér Hankova domu, fotoarchiv NPÚ ÚOP v Josefově.

⁷⁵ FIALA, Rudolf. *Naše Hankovo divadlo 1874-1984*. Ve Dvoře Králové nad Labem, 1984, s. 32-37.

⁷⁶ Kronika města Dvůr Králové nad Labem, kniha čtvrtá, SOKA Trutnov, Městský národní výbor Dvůr Králové nad Labem, inv. č. p 437

⁷⁷ FIALA, Rudolf. *Naše Hankovo divadlo 1874-1984*. Ve Dvoře Králové nad Labem, 1984, s. 32-37.

⁷⁸ 5531/99; 5532/99; 5533/99; 5540/99; 5541/99; 5542/99; 5519/99 Hankův dům, Geislerova sbírka, Městské muzeum DKnL; F665/13; F665/17; F665/18 Hankův dům, archiv Městského muzea ve DKnL, Městské muzeum DKnL

⁷⁹ 5538/99; 5535/99; 5536/99, Hankův dům, Geislerova sbírka, Městské muzeum DKnL; 56/7; F65/03, Hankův dům, archiv Městského muzea ve DKnL, Městské muzeum DKnL

4. Prameny, mapy a plány, ikonografie, edice pramenů, literatura

4.1. Prameny

SOkA Trutnov; Archiv města Dvůr Králové nad Labem II

karton 44

Protokol prvního sezení výboru pro zbudování Hankova divadla, 13. 1. 1861
Dopis sboru městskému zastupitelstvu, 14. 1. 1861
Dopis Antonínu Wagnerovi, 28. 5. 1867
Dopis Fr. Schmoranzovi, 17. 6. 1867
Odpověď Fr. Schmoranze, 26. 6. 1867
Účty za dovoz písku a šterku z Labe, 20. 7. 1867, 21. 7. 1867
Účet za nákup cihel 20. 7. 1867
Výkazy pracujících dělníků 20. 7. 1867, 28. 7. 1867, 8. 9. 1867
Účet za zámečnické práce 23. 8. 1867
Protokol sepsaný o schůzi výboru měšťanské besedy a Hankova divadla, 16. 7. 1867
Dopis adresovaný výboru pro zbudování Hankova divadla, 3. 8. 1867
Zpráva o pronájmu, 1. 9. 1867
Oběžník výboru měšťanské besedy a Hankova divadla, 4. 9. 1867
Výzva k pronájmu, 14. 9. 1867
Dopis Josefa Schulze sboru 2. 8. 1867
Oběžník k poradě výboru, 17. 8. 1867

karton 61

Dopis ing. Jana Haklíka, 4. 2. 1873
Dopis architekta Löb. Ferdinanda, 26. 2. 1873
Účty za úhelníky z lomu, za dovoz kamene a klády, leden a únor 1873
Program schůze obecního zastupitelstva konané 8. ledna 1873
Dopis Václava Kaury obecnímu zastupitelstvu, 17. 1. 1873
Dopis Václava Kaury městské radě, 7. 2. 1873
Odpověď městské rady Václavu Kaurovi, 8. 2. 1873
Výkaz požadovaného řeziva na stavbu, 19. 2. 1873
Dopis lesního úřadu městské radě, 23. 3. 1873
Dopis Václava Kaury městské radě, 8. 3. 1873
Dopis okresnímu soudu, 18. 4. 1873
Týdenní výkaz dělníků, 26. 4. 1873

karton 68

Účet opravy oken, 26. 12. 1877
Účet za opravu balkonu 28. 10. 1877
Účet za opravu střechy 25. 8. 1877
Účet za opravu průčelí, 1. 9. 1877
Účet za opravu portiku, 20. 10. 1877
Dopis Josefu Kolibanovi z Pardubic, 23. 4. 1879

Dopis Josefu Kolibanovi z Pardubic, 8. 7. 1879
Dopis Josefu Kolibanovi z Pardubic, 19. 7. 1879
Účty za bílení a vyzdvihování podlahy, 20. 9. 1879, 21. 9. 1879
Účet za přestavování kamen, 24. 11. 1879
Účet za opravu střešní krytiny, 8. 9. 1880
Okružník, 5. 11. 1880
Protokol sepsaný u purkmistrovského úřadu, 24. 11. 1880
Dopis adresovaný paní Rückrové nájemnici Hankova hostince 9. 7. 1881
Dopis účetnímu měšťanskému fondu, 9. 12. 1881
Účet za vydlabání futer 29. 3. 1882
Usnesení městské rady, 15. 5. 1882
Změna rozhodnutí, 18. 7. 1882
Poptávka pozinkovaného železného plechu, 19. 8. 1882
Výsledek dražby na pokrývání západní části střechy, 16. 9. 1882
Dopis okresního hejtmanství purkmistrovskému úřadu, 8. 7. 1883
Dopis purkmistra okresnímu hejtmanství, 12. 7. 1883
Dopis okresního hejtmanství purkmistrovskému úřadu, 23. 7. 1883
Dopis purkmistrovského úřadu okresnímu hejtmanství, 20. 8. 1883
Účet za nátěr oken a dveří, 12. 8. 1884
Dopis spolku mládežníků Královédvorských, 17. 1. 1885
Pozvánka na schůzi, 23. 7. 1885
Závěr stavební komise, 28. 7. 1885
Rozpočet výloh na přestavbu světlíku, stavební plány, 28. 8. 1886
Dražba na nátěr patnácti oken Hankova hostince, 20. června 1886
Zpráva o natření plechové krytiny vestibulu, 10. 11. 1886

karton 147

Rozpočet na opravu schodiště a galerie Hankova domu, červen 1897

karton 187

Náčrtek na opravení východiště a galerie Hankova domu, květen 1897
Protokol stavební komise, 5. 2. 1902
Dopis ing. Hellmanna purkmistrovskému úřadu, únor 1903
Dopis Františka Zitty, říjen 1904

karton 236

Odevzdání plánů a návrhů na přestavbu Hankova domu, srpen 1924
Dopis Oldřicha Lisky, 12. ledna 1925

karton 317

Zápis ze schůze, 31. 3. 1941

e-badatelna Archiv města Dvůr Králové nad Labem

Pamětní kronika města Dvora Králové nad Labem 1867-1927, s. 52, inv. č. x1

Pamětní kronika města Dvora Králové nad Labem 1927-1936, s. 288, inv. č. x2
Kronika města Dvůr Králové nad Labem, kniha čtvrtá, inv. č. p 437

4.2. Mapy a plány

Mapy

Císařský povinný otisk stabilního katastru, 1841 (<http://archivnimapy.cuzk.cz>)

Stávající ortofotomapa (<http://geoportal.cuzk.cz>)

Plány

SOkA Trutnov; Archiv města Dvůr Králové nad Labem I, složka A

Situace, Josef Schulz, nedatováno

Půdorys v hloubce podjeviště, Josef Schulz, nedatováno

Půdorys přízemí, Josef Schulz, nedatováno

Půdorys prvního patra, Josef Schulz, nedatováno

Průrys dle čáry a-b, Josef Schulz, nedatováno

Podélný průrys, Josef Schulz, nedatováno

Hlavní fasáda, Josef Schulz, nedatováno

Podélní fasáda, Josef Schulz, nedatováno

Půdorys přízemí, Václav Kaura, 8. 9. 1872

Půdorys sklepů, meziposchodí a prvního patra, Václav Kaura, 8. 9. 1872

Pohled na hlavní průčelí, Václav Kaura, 8. 9. 1872

Půdorys sklepů a přízemí, Weber a Novotný, 2. 7. 1877

Půdorys I. poschodí a vazby, Weber a Novotný, 2. 7. 1877

Půdorys I. poschodí a vazby, Weber a Novotný, 2. 7. 1877

Podélný řez velkým sálem, Weber a Novotný, 2. 7. 1877

Podélný řez, Weber a Novotný, 2. 7. 1877

SOkA Trutnov; Archiv města Dvůr Králové nad Labem I, složka C

Půdorys přízemí, Karel Jarolímek 1923?

Půdorys 1. pořadí, Karel Jarolímek 1923?

Půdorys 1. patra, Karel Jarolímek 1923?

Půdorys přízemí, autor neznámý, nedatováno

Půdorys I. patra, autor neznámý, nedatováno

Půdorys sklepa, autor neznámý, nedatováno

Podélný řez, autor neznámý, nedatováno

Příčný řez, autor neznámý, nedatováno

Jižní pohled, autor neznámý, nedatováno

Situace 1:1000, autor neznámý, nedatováno

SOkA Trutnov; Archiv města Dvůr Králové nad Labem I, složka E

Sklepy, autor neznámý, nedatováno

Přízemí, autor neznámý, nedatováno

I. patro, autor neznámý, nedatováno

Podélný řez, autor neznámý, nedatováno

Příčný řez, autor neznámý, nedatováno

Perspektivní pohled, autor neznámý, nedatováno

SOkA Trutnov; Archiv města Dvůr Králové nad Labem I, složka 3

Situace, M 1:1000; řez jevištěm a restaurací, Oldřich Liska, 13. 4. 1940

Suterén, přízemí, Oldřich Liska, 13. 4. 1940

I. patro, podkroví, řez sálem a jevištěm, Oldřich Liska, 13. 4. 1940

Alternativa: I. patro, suterén, přízemí, Oldřich Liska, 13. 4. 1940

Západní pohled, řez východ-západ, Oldřich Liska, 13. 4. 1940

Pohled od jihovýchodu, Oldřich Liska, 13. 4. 1940

Pohled od jihozápadu, Oldřich Liska, 13. 4. 1940

Pohled do sálu, Oldřich Liska, 13. 4. 1940

SOkA Trutnov; Archiv města Dvůr Králové nad Labem II, karton 44

Dolejší přízemek Hankova domu (měřítko vídeňské sáhy), nedat

Půdorys prvního nadzemního podlaží, nedat

Sklepy Hankova domu, čís. 17, razítko Kaura, nedat

Přízemek Hankova domu, čís. 17, razítko Kaura, nedat

Hlavní průčelí Hankova domu; Hanka Haus Könighof 1873-1874, razítko Kaura

SOkA Trutnov; Archiv města Dvůr Králové nad Labem II, karton 68

Plán světlíku, razítko Robert Herkner, 1886

SOkA Trutnov; Archiv města Dvůr Králové nad Labem II, karton 187

Náčrtek na upravení východiště z galerie Hankova domu od Eduarda Thyma, květen 1897

Městské muzeum ve Dvoře Králové nad Labem

Příčný řez budovou Hankova divadla, nedatováno

Hankův dům, příruční archiv

Půdorys suterénu II - starý stav, Rekonstrukce spojeného závod. klubu ve Dvoře Králové nad Labem (investor TIBA DKnL), Bavlňářský průmysl, odbor projektování Náchod, 1969

Půdorys suterénu I - starý stav, Rekonstrukce spojeného závod. klubu ve Dvoře Králové nad Labem (investor TIBA DKnL), Bavlňářský průmysl, odbor projektování Náchod, 1969

Půdorys přízemí - starý stav, Rekonstrukce spojeného závod. klubu ve Dvoře Králové nad Labem (investor TIBA DKnL), Bavlňářský průmysl, odbor projektování Náchod, 1969

Půdorys prvního patra - starý stav, Rekonstrukce spojeného závod. klubu ve Dvoře Králové nad Labem (investor TIBA DKnL), Bavlňářský průmysl, odbor projektování Náchod, 1969

Řez A-A - starý stav, Rekonstrukce spojeného závod. klubu ve Dvoře Králové nad Labem (investor TIBA DKnL), Bavlňářský průmysl, odbor projektování Náchod, 1969

Řez B-B - starý stav, Rekonstrukce spojeného závod. klubu ve Dvoře Králové nad Labem (investor TIBA DKnL), Bavlňářský průmysl, odbor projektování Náchod, 1969

Půdorys krovu, Rekonstrukce spojeného závod. klubu ve Dvoře Králové nad Labem (investor TIBA DKnL), Bavlňářský průmysl, odbor projektování Náchod, 1969

Jižní pohled, Rekonstrukce spojeného závod. klubu ve Dvoře Králové nad Labem (investor TIBA DKnL), Bavlňářský průmysl, odbor projektování Náchod, 1969

Východní pohled, Rekonstrukce spojeného závod. klubu ve Dvoře Králové nad Labem (investor TIBA DKnL), Bavlňářský průmysl, odbor projektování Náchod, 1969
Západní pohled, Rekonstrukce spojeného závod. klubu ve Dvoře Králové nad Labem (investor TIBA DKnL), Bavlňářský průmysl, odbor projektování Náchod, 1969
Severní pohled, Rekonstrukce spojeného závod. klubu ve Dvoře Králové nad Labem (investor TIBA DKnL), Bavlňářský průmysl, odbor projektování Náchod, 1969

4.3. Ikonografie

Archiv Městského muzea ve DKnL, Městské muzeum DKnL

1868?: Návrh Hankova divadla od Josefa Schulze, kreslil Bohuslav Kroupa (F665/1, Hankův dům)

Po roce 1874: Realizovaný návrh Hankova divadla od Václava Kaury (F665/2, Hankův dům).

Doba Rakousko Uherska, po roce 1896: Pohled na budovu Hankova divadla před výstavbou sokolovny (F665/a, Hankův dům).

Doba Rakousko Uherska, po roce 1896: Fotografie Hankova domu (F665/12, Hankův dům).

Doba Rakousko Uherska: Sokolská slavnost na Hankově náměstí (F94/04, F2844, Sokol).

Doba Rakousko Uherska, po roce 1896: Obvyklý pohled na Hankův dům (F665/11, Hankův dům).

Doba Rakousko Uherska, po roce 1896: Detail plastické výzdoby v druhém nadzemním podlaží Hankova domu (F665/10, Hankův dům).

Po opravě 1911: Výzdoba sálu Hankova domu po opravě (F3037, F35/010, Hankův dům).

Nedatováno: Detailní pohled na jihovýchodní nároží Hankova domu (F665/4 Hankův dům).

Nedatováno, po roce 1945?: Pohled na střední díl jižního průčelí Hankova domu po úpravě portiku (F665/8, Hankův dům).

Pravděpodobně 1969: Počátek obnovy Hankova domu (F665/13, Hankův dům).

Mezi lety 1969 – 1974: Obnova Hankova domu (F665/18 Hankův dům).

Mezi lety 1969 – 1974: Obnova štukové výzdoby Hankova domu (F665/17 Hankův dům).

Před rokem 1989: Hankův dům po jeho celkové obnově (56/7; F65/03, Hankův dům).

Nedatováno: Hankův dům v současné podobě (F2745, F65/03, Hankův dům).

Geislerova sbírka, Městské muzeum DKnL

Doba Rakousko Uherska, po roce 1896: Kolorovaná pohlednice zachycující Hankův dům (5528/99, Hankův dům).

Doba Rakousko Uherska, po roce 1896, odeslána 1911: Kolorovaná pohlednice zachycující Hankův dům (5133/99, náměstí Odboje).

Doba Rakousko Uherska, po roce 1896: Kolorovaná pohlednice náměstí Odboje, v pozadí Hankův dům (5147/99, náměstí Odboje).

Doba Rakousko Uherska, po roce 1896: Kolorovaná pohlednice zachycující část náměstí Odboje, sokolovnu a Hankův dům (134/99, náměstí Odboje).

Doba Rakousko Uherska, po roce 1896: Kolorovaná pohlednice Hankova náměstí (5530/99, Hankův dům).

Doba Rakousko Uherska, po roce 1896: Pohlednice zachycující sokolovnu a Hankův dům (131/99, náměstí Odboje).

Pravděpodobně období první republiky: Pohlednice zachycující sokolovnu a Hankův dům (131/99, náměstí Odboje).

Pravděpodobně období první republiky: Pohlednice Hankova domu s již odstraněnými lucernami (5524/99, Hankův dům).

Pravděpodobně období první republiky: Neznámá sešlost před Hankovým domem (5527/99, Hankův dům).

Pravděpodobně období první republiky: Blíže nespecifikovaný proslov z balkonu Hankova domu (5516/99, Hankův dům).

Pravděpodobně období první republiky: Pohled na Hankův dům od jihovýchodu (157/99, Hankův dům).
Pravděpodobně období první republiky: Pohled na Hankův dům a Hankovo náměstí (Městské muzeum DKnL).

Nedatováno: Ojedinelý pohled na Hankův dům od jihozápadu (6519/99, Hankův dům).

Odesláno 1936: Pohled na obnovené fasády Hankova domu (5515/99, Hankův dům).

1939: Foto pořízené při školním představení v Hankově domě (5515/99 Městské muzeum DKnL).

1961: 116/D/98, Pohled na Hankův dům po úpravě portiku (Hankův dům).

1966: 145/99, Pohled na Hankův dům po úpravě portiku (Hankův dům).

Nedatováno: Pohled na západní průčelí Hankova domu (5517/99, Hankův dům).

Nedatováno: Pohled od Hankova domu do Valové uličky (82/99, Valová ulička).

Nedatováno: Pohled na západní průčelí Hankova domu (5517/99, Hankův dům).

Mezi lety 1969 – 1974: Obnova Hankova domu (5533/99, Hankův dům).

Mezi lety 1969 – 1974: Obnova Hankova domu (5531/99, Hankův dům).

Mezi lety 1969 – 1974: Obnova Hankova domu (5540/99, Hankův dům).

Mezi lety 1969 – 1974: Počátek obnovy Hankova domu (5532/99, Hankův dům).

1974: Požár severovýchodní části střechy vzniklý při svařování nosníků (5542/99, Hankův dům).

1974: 5519/99, Plechová krytina po požáru vzniklém při obnově Hankova domu (Hankův dům).

1974: Obnova Hankova domu (5541/99, Hankův dům).

1976: Hankův dům po jeho celkové obnově (5538/99, Hankův dům).

Nedatováno: Hankův dům po jeho celkové obnově (5535/99, Hankův dům)

Nedatováno: Hankův dům po jeho celkové obnově (5536/99, Hankův dům).

NPÚ, ÚOP v Josefově

1969: Pohled na Hankův dům od jihovýchodu

1969: Pohled na vstupní portikus

1969: Pohled na východní průčelí

1969: Pohled na Hankův dům od jihozápadu

1969: Pohled na Hankův dům od severozápadu

1969: Pohled na Hankův dům od severozápadu

1969: Pohled na přístavek severního průčelí

1971: Interiér Hankova domu před jeho obnovou

1971: Interiér Hankova domu před jeho obnovou

1971: Interiér Hankova domu před jeho obnovou

1971: Interiér Hankova domu před jeho obnovou

1971: Interiér Hankova domu před jeho obnovou

1971: Interiér Hankova domu před jeho obnovou

1975: Obnova Hankova domu

1975: Výřez z předchozí fotografie

Literatura

1969: Pohled na severovýchodní část Hankova domu před jeho obnovou (FIALA, Rudolf.

Rekonstrukce Hankova domu In: Dvůr Králové nad Labem. Vlastivědné čtení o našem městě i jeho okolí, číslo 5, 24. září 2004, s. 10).

1969: Pohled na západní průčelí Hankova domu před jeho obnovou (FIALA, Rudolf. Rekonstrukce Hankova domu In: Dvůr Králové nad Labem. Vlastivědné čtení o našem městě i jeho okolí, číslo 5, 24. září 2004, s. 10).

Mezi lety 1969 – 1974: Oprava interiéru Hankova domu (FIALA, Rudolf. Rekonstrukce Hankova domu In: Dvůr Králové nad Labem. Vlastivědné čtení o našem městě i jeho okolí, číslo 5, 24. září 2004, s. 11).

4.4. Literatura

FIALA, Rudolf. *Naše Hankovo divadlo 1874-1984*. Ve Dvoře Králové nad Labem, 1984

KOLEKTIV. *Hankův dům a další rukopisné památky ve Dvoře Králové nad Labem*. Město Dvůr Králové nad Labem, 2004

KUČA, Karel. *Města a městečka v Čechách na Moravě a ve Slezsku 1. díl A-G*. Praha: Libri, 1996, s. 804. ISBN 80-85983-13-3.

MARTINCOVÁ, Milena. *Největší přestavba Hankova domu* In: Dvůr Králové nad Labem. Vlastivědné čtení o našem městě i jeho okolí, číslo 1, 14. září 1994,

TOMKOVÁ, Eva – JIŘIČKOVÁ Alexandra - KUBELKA Tomáš. *Dvůr Králové nad Labem a okolí, historie a současnost ve fotografii*. Dvůr Králové nad Labem: Městské muzeum ve Dvoře Králové nad Labem, 2005, s. 9. ISBN 80-239-5776-7.

VITÁK, Antonín Konstantin. *Dějiny královského věnného města Dvora Králové nad Labem*. V Praze: Antonín Konstantin Viták, 1867

5. Rozbor objektu

Hankův dům je situován jihozápadně od náměstí T. G. Masaryka, již mimo půdorys středověkého města. Stavba byla zbudována na terénní hraně probíhající severojižním směrem. Historická část divadla je neorenesanční dvoupodlažní budova vystavěná na téměř čtvercovém půdorysu. Ze základní hmoty budovy vystupuje v jižní části (hlavní průčelí) vstupní portikus, jenž zvýrazňuje střední díl stavby. Tento střední díl je navíc ze strany hlavního průčelí oproti krajním dílům výrazně převýšen, což podtrhuje jeho dominanci (obr. 134-137).

Objekt je zakončen valbovou střechou se střešním pavilonem a střechou báňovou (obr. 170-187). Základní hmotu budovy kryje valbová střecha rozdělená do několika částí atikovými zdmi. Její vnější plášť je proveden z měděného falcovaného plechu. Tento střešní plášť prolamují střešní okna. Vyzdvížený střední díl jižní části budovy je zakončen báňovou střechou s krytinou vyskládanou z břidlicových šablon. Báňová střecha je lemována zdobným litinovým zábradlím. Na tento díl navazuje severním směrem střešní pavilon osvětlující schodiště. Pavilon je kryt měděným falcovaným plechem. Konstrukce střechy je zde valbová, zakončená v jižní části štítovou zdí s dvojicí komínů. Západní a východní zeď pavilonu prolamuje celkem deset neotevíravých oken rozčleněných vždy do osmi skleněných tabulí. Zdi pavilonu jsou opatřeny hladkou omítkou s plastickým členěním (korunní římsa, okenní pasparty).

Střecha je přístupná střešním otvorem osazeným na temeni báňové střechy.

Jižní průčelí

Hlavní (jižní) průčelí Hankova domu je otevřeno do Hankova náměstí. Osově souměrnému průčelí dominuje vyvýšený, bohatě plasticky zdobený, střední díl s předstupujícím vstupním portikem. Tento díl přerušuje korunní římsa, čímž částečně potlačuje základní patrové členění stavby. V každém ze tří dílů jižního průčelí jsou situovány tři okenní osy. Otvory v přízemí středního dílu a jeden otvor v patře jsou otvory vstupními.

Před střední díl jižního průčelí předstupuje vstupní portikus (obr. 139-143). Ten je zpřístupněn pomocí trojice stupňů s žulovým obkladem. Pochozí plocha portiku je rovněž tvořena žulovými deskami. Balkon a klenby portiku jsou vynášeny šesticí polopilířů a čtveřicí pilířů, přičemž krajní pilíře jsou protáhlého obdélného půdorysu. Klenební pole jsou uzavírána nízkými valenými klenbami. Pilířům dominují v pohledově exponovaných částech sokly s masivní pásovou bosou. Zejména u středních pilířů spočívá masivní bosa na poměrně subtilní hmotě. Z pásových bos vystupují pilastry s kanelovanými dříky a iónskými hlavicemi. Patky pilastrů však zcela chybí. Pilastry opticky vynášejí kladí, které zakončuje úroveň prvního nadzemního podlaží. Čela klenebních oblouků zvýrazňují archivoly s volutovými klenáky. Archivoly nasedají na drobné římsičky, jež jsou pozůstatky původního zakončení pilířů. Vstupní portikus je zároveň nosnou konstrukcí balkonu. Pochozí plocha balkonu je vymezena plným zábradlím. To je členěno jednoduše pojetými pilastry do několika polí.

Střední díl jižního průčelí je v druhém nadzemním podlaží členěn šesti pilastry (obr. 146-154). Patky pilastrů spočívají na polopilířích. Dříky jsou zdobeny kanelováním, hlavice jsou korintské. Tři pole, vzniklá výše uvedeným členěním, prolamují dva okenní otvory a jeden otvor dveřní. Zaklenuté otvory jsou zvýrazněny menšími pilastry a archivoltami. Součástí archivolt jsou volutové klenáky s akantovými listy. Nad každým otvorem se (v supraportě či

suprafenstře) nacházejí reliéfy dvojic andělů držících vždy věnec se stuhami. Uvnitř věnce je ve středním poli umístěna busta Václava Hanky, ve dvou krajních polích lev a znak města. V polích bez otvorů se nacházejí vždy dvě menší orámované plochy. Spodní je opatřena geometrickou výzdobou, horní pak kartuší se stuhami a florální výzdobou. V kartuších je zapsán rok výstavby Hankova domu, tedy rok 1873. Druhé nadzemní podlaží ukončuje architráv a vlys s plastickou výzdobou. Oba architektonické prvky však zachovávají vertikální členění tohoto dílu stavby. Vlys je členěn volutovými konzolami s palmetovými listy v místech níže se nacházejících pilastrů. Tyto konzoly tvoří podstavec pro karyatidy. Vzniklá pole vlysu jsou vyplněna festony a girlandami se lvími hlavami. Karyatidy podporované konzolami vynášejí výrazně vyloženou korunní římsu. Spodní část těla mají stylizovanou do volut s palmetovými listy. Pole mezi karyatidami jsou opatřena orámovanými plochami. Tři střední pole jsou vyplněna dvojicemi troubících andělů s florální výzdobou. Dvě krajní pole obsahují vždy květ složený z palmetových listů. Převýšení středního dílu jižního průčelí je umocněno atikou s balustrádou. Členění balustrády odpovídá členění stavby v nižších úrovních.

Oba krajní díly jižního průčelí jsou v podstatě totožné (obr. 136-137; 144-145). Sokl budovy tvoří pískovcové bloky. Na kamenný sokl navazuje trnož s masivní pásovou bosou zakončenou trnožní římsou. Zdivo prvního nadzemního podlaží je opatřeno pásovou bosáží. Subtilní okenní šambrány jsou ustoupeny za tuto bosáž. Půlkruhové záklenky oken zvýrazňují navíc drobné archivoly spojené římsami. První a druhé nadzemní podlaží je odděleno kladím. Základní plochy druhého nadzemního podlaží jsou hladké. Oba krajní díly stavby jsou však rámovány lisénami. V horizontálním směru je průčelí v patře členěno parapetem s parapetní římsou. Každé okno je zvýrazněno plasticky členěnou parapetní výplní, trojúhelníkovým frontonem a šambránou s uchy. Podlaží je i zde zakončeno kladím, na které nasedá korunní římsa.

Veškeré okenní i dveřní otvory jsou kryty novodobými výplněmi (obr. 163-168). Do budovy je možno vstoupit trojicí dvoukřídlých dveří s půlkruhovými nadsvětlíky. Ven otevíratelná křídla se skládají vždy z ocelového rámu a nečleněné skleněné výplně. Totožné konstrukce jsou rovněž neotvíravé nadsvětlíky. Posledním dveřním otvorem je možné vystoupit na balkon. Zde je otvor kryt dvoukřídlými rámovými dveřmi s neotvíravým půlkruhovým nadsvětlíkem. Dveřní křídla se skládají z dřevěného rámu a dvojic skleněných výplní. Výplně oken středního dílu v druhém nadzemním podlaží jsou totožné s okny v přízemí krajních dílů. Otvory uzavírají čtyřkřídlá špaletová okna s neotvíravými půlkruhovými nadsvětlíky. Nečleněné nadsvětlíky jsou od spodních křídel odděleny poměrně širokým hladkým poutcem. Okenní křídla dělí vždy dvě příčle do třech skleněných výplní. Špaletová osmikřídlá okna krajních dílů v druhém nadzemním podlaží mají rovná nadpraží. Spodní křídla dělí opět vždy dvě příčle do třech skleněných výplní. Horní křídla nejsou dále členěna.

Východní průčelí

Členění východního průčelí navazuje na členění hlavního průčelí (obr. 155-162). Fasádu zde prolamuje jedenáct okenních os. Sokl budovy je i zde tvořen pískovcovými bloky. Na kamenný sokl navazuje trnož s masivní pásovou bosou zakončenou trnožní římsou. V bose jsou osazeny tři dvojice drobných větracích otvorů. Zdivo prvního nadzemního podlaží je opatřeno pásovou bosáží. Provedení okenních šambrán v přízemí je totožné s hlavním průčelím - subtilní okenní šambrány jsou ustoupeny za bosáž, půlkruhové záklenky oken zvýrazňují drobné archivoly spojené římsami. První a druhé nadzemní podlaží je odděleno kladím. Základní plochy druhého nadzemního podlaží jsou hladké. V horizontálním směru je

průčelí členěno parapetem s parapetní římsou. Každé okno je zvýrazněno plasticky členěnou parapetní výplní a šambránou. Podlaží je zakončeno kladím, na které nasedá korunní římsa. Okenní výplně jsou totožné s výplněmi hlavního průčelí. Šest oken v přízemí a pět oken v patře (počítáno od severu) je zaslepeno. Při vnějším líci fasády jsou osazeny dva okapní svody. Tyto svody procházejí výrazně vyloženými prvky fasády – korunní a kordonovou římsu.

Severní průčelí

K severnímu průčelí historické budovy Hankova domu byla přizděna novodobá přístavba. Vizualně se uplatňující část tohoto průčelí je opatřena hladkou omítkou zakončenou pouze korunní římsou (obr. 155).

Západní průčelí

Západní průčelí Hankova domu je díky umístění stavby na terénní hraně navýšeno o jedno podlaží – suterén se zde stává prvním nadzemním podlažím (obr. 133). Pro přehlednost však bude zachováno označení výškových úrovní jako u předchozích průčelí. Před budovou se z této strany nachází novodobá terasa provedená z režného zdiva. Ze základního půdorysu stavby vystupuje drobný vstupní přístavek provedený rovněž z režného zdiva (vstup do restaurace). „Suterénní“ úroveň fasády je zde opatřena jednoduše provedenou pásovou bosáží. Do ní jsou prolomeny dveřní a okenní otvory s jednoduše pojatými šambránami.

Úroveň suterénu je od vyššího podlaží oddělena pouze plechovou římsou. K oddělení další výškové úrovně je pak užito ploché neprofilované římsy. Poprseň v 1NP je opatřena jednoduše pojatou pásovou bosáží. Při krajích fasády jsou provedeny lisény. Z jižního průčelí sem na šíři lisény přesahuje kordonová římsa. Zaklenutá okna zde rámuje ploché šambrány. Pouze dvě okna (nejjižnější) z celkových devíti jsou však plně funkční. Dvě okna jsou zcela zaslepena, čtyři okna jsou zaslepena pouze zčásti – ponechána drobná obdélná větrací okénka ve spodní části. Posledním otvorem je samostatné větrací okénko.

Základní plochy druhého nadzemního podlaží jsou hladké, zakončené korunní římsou. V horizontálním směru je průčelí členěno parapetem s parapetní římsou. Každé okno je zvýrazněno plasticky členěnou parapetní výplní a plochou šambránou. Při krajích fasády jsou opět provedeny lisény. Z jižního a severního průčelí sem přesahuje kordonová římsa (cca 1,5 m). Fasádu v této úrovni prolamuje osm oken. Pouze druhé okno z jihu je plně funkční (v klasickém členění). První, třetí a čtvrté okno je zaslepeno. Poslední čtyři okna jsou zmenšena a opatřena blíže nespecifikovanými dvojicemi výplní (dřevotřískové desky?).

6. Stavební historie

Historie Hankova domu se začala odvíjet více než padesát let před jeho výstavbou. Na podzim roku 1816 našel ve věži zdejšího kostela mladičký Václav Hanka starobylé pergamenové listy, později označované jako Rukopis královédvorský. Po jeho smrti v roce 1961 byl ustanoven zvláštní sbor, jenž měl za úkol zorganizovat výstavbu jeho pomníku a divadla nesoucího jeho jméno.⁸⁰ Zástupci města, místní občané a spolky přislíbili finanční výpomoc.

V roce 1864 mělo být zakoupeno pro stavbu divadla místo v Hradištské ulici. Nejprve měl plány k divadlu údajně zhotovit architekt Vojtěch Ignác Ullmann. Jelikož však neprojevil ani po dvou letech žádnou činnost, obrátil se sbor na Josefa Zítka a Josefa Schulze. Válečné útrapy roku 1866 však plánovanou stavbu znemožnily.⁸¹

V roce 1867 zakoupilo obecní zastupitelstvo zahradní (nebo také Lorencův, Mannův či Hankův) hostinec (obr. 67) a získalo tak vhodnou parcelu pro výstavbu divadla – dnešní Hankovo náměstí. V tomto roce uplynulo padesát let od nalezení Rukopisu královédvorského, a tak se zastupitelstvo rozhodlo uspořádat oslavy, při kterých bude položen základní kámen k divadlu a slavnostně odhalen památník Václavu Hankovi. Poprsí Hanky zhotovil královédvorský rodák sochař Antonín Wagner.⁸²

První náčrtky Hankova divadla vyhotovil Josef Schulz. Náklady na výstavbu neměly přesáhnout částku 10.000 zlatých.⁸³ Architekt zde navrhl patrovou budovu s výrazně zdobeným středním rizalitem (obr. 3-10).⁸⁴ Jeho návrh je rovněž dochován na rytině Bohumila Kroupy (obr. 68).⁸⁵

Přípravné práce na stavbu divadla započaly ještě před slavnostním položením základního kamene. V archivu se dochovaly účty za dovážení písku a štěrku z Labe, účet za nákup 20.000 cihel, účet za zámečnické práce či týdenní výkazy pracujících dělníků.⁸⁶

Velkolepá slavnost k padesátiletému výročí nalezení Rukopisu královédvorského se konala 28. - 30. září 1867. Na Hankově náměstí byla odhalena vlastencova bronzová busta a poté byl za svolávání zvukných hesel položen základní kámen k divadlu.⁸⁷ Slavnost navštívili mnozí z významných osobností „české inteligence“ např. Palacký, Riegr, Sladkovský, Purkyně, Sabina,⁸⁸

⁸⁰ Protokol prvního sezení výboru pro zbudování Hankova divadla, 13. 1. 1861; Dopis sboru městskému zastupitelstvu, 14. 1. 1861, SOKA Trutnov, Archiv města Dvůr Králové nad Labem II, karton 44

⁸¹ VITÁK, Antonín Konstantin. *Dějiny královského věnného města Dvora Králové nad Labem*. V Praze: Antonín Konstantin Viták, 1867, s. 217, 218

⁸² Dopis Antonínu Wagnerovi, 28. 5. 1867, SOKA Trutnov, Archiv města Dvůr Králové nad Labem II, karton 44

⁸³ VITÁK, Antonín Konstantin. *Dějiny královského věnného města Dvora Králové nad Labem*. V Praze: Antonín Konstantin Viták, 1867, s. 219

⁸⁴ Plány Josefa Schulze, SOKA Trutnov, Archiv města Dvůr Králové nad Labem, složka A

⁸⁵ F665/1, Hankův dům, archiv Městského muzea ve DKnL, Městské muzeum DKnL

⁸⁶ Účty za dovoz písku a štěrku z Labe, 20. 7. 1867, 21. 7. 1867; účet za nákup cihel 20. 7. 1867; výkazy pracujících dělníků 20. 7. 1867, 28. 7. 1867, 8. 9. 1867; účet za zámečnické práce 23. 8. 1867; vše SOKA Trutnov, Archiv města Dvůr Králové nad Labem II, karton 44

⁸⁷ Pamětní kniha Dvůr Králové nad Labem 1867 – 1927, SOKA Trutnov, e-badatel

⁸⁸ *Hankův dům a další rukopisné památky ve Dvoře Králové nad Labem*. Dvůr Králové nad Labem: Město Dvůr Králové n.L., 2004. s. 29.

Vinou špatné poválečné situace se realizace stavby musela o několik let odložit. Nabídka místní záložny roku 1872 vyvolala však v městském zastupitelstvu nadšení. Záložna nabídla za užívání prostor v Hankově domě vynaložit 1/3 z jejich čistého výdělku na uplácení anuit půjčky.⁸⁹ Město se tedy rozhodlo vypůjčit si 20.000 zlatých s umořováním do 35 let. V původních plánech od Josefa Schulze se s prostory pro záložnu nepočítalo a tak musely být plány přepracovány. Jelikož však v této době probíhala stavba Národního divadla, nemohl se Josef Schulz úpravě plánů věnovat. Město tedy muselo na plán stavby vypsát novou soutěž. Odměnu za náčrtek stavby dostali V. Kaura a J. Havlíček. První cena však nebyla udělena, protože nejlepší návrh architekta Kaury „překročil daleko stavební meze“.⁹⁰ Plány Václava Kaury datované do roku 1872 jsou uloženy v okresním archivu v Trutnově. Divadlo je zde však přízemní stavba s mezipatrem a vyvýšeným patrovým středním dílem (obr. 11-13).⁹¹

Od ledna 1873 probíhaly přípravy na plánovanou stavbu (dovoz stavebního materiálu).⁹² Městské zastupitelstvo čile korespondovalo s vybraným architektem Václavem Kaurou. Odsouhlasena byla například dražší, později tak problematická břidlicová krytina. Městské zastupitelstvo několikrát v korespondenci zdůrazňovalo, že stavba nesmí přesáhnout stanovenou částku 20.000 zlatých. Počátkem března téhož roku zažádal architekt Kaura o odsouhlasení provedených plánů a rozpočtů (jistě již návrh patrové budovy; viz dále).⁹³ Po jejich schválení (s návrhem některých úprav) bylo rozhodnuto, že stavbu provede místní stavitel Robert Herkner.⁹⁴ Pro novou budovu vybral Václav Kaura místo v zadní části zahrady tak, aby vynikla její monumentálnost. Dále se architekt opět zaručil, že plánovaná stavba nepřesáhne po úpravě plánů stanovenou částku 20.000 zlatých.⁹⁵

V okresním archivu se nacházejí dvě varianty nedatovaných stavebních plánů patrové budovy divadla od Václava Kaury. Na dvojici starších nerealizovaných plánů je sál orientován ve směru sever – jih (obr. 14-15). Na mladších plánech (sklepy, přízemek, jižní průčelí) je již sál situován ve směru východ – západ (obr. 15-17). Rovněž navrhované schodiště odpovídá pozdější realizaci. Plán jižního průčelí je opatřen úředním kolkem a opět odpovídá pozdějšímu provedení (obr. 19).⁹⁶ V městském muzeu se podařilo nalézt příčný řez budovou Hankova divadla. Tento plán zcela jistě náleží k výše uvedenému souboru realizovaných plánů (opět s drobnými změnami oproti realizaci; obr. 18).⁹⁷ Na plánu je krom jiného zachycena podoba světlíku. Zůstává však otázkou, zda byl podle plánu opravdu proveden.

16. dubna 1873 se započalo s kopáním základů. Jak stavba pokračovala, začalo být zřejmé, že povolená částka 20.000 zlatých nebude dostačovat. Koncem srpna byl již obnos téměř vyčerpán. Tato situace nastala ještě několikrát a vzniklou situaci muselo město řešit menšími

⁸⁹ FIALA, Rudolf. *Naše Hankovo divadlo 1874-1984*. Ve Dvoře Králové nad Labem, 1984, s. 17.

⁹⁰ Ibidem s. 18.

⁹¹ Plány Václava Kaury, SOKA Trutnov, Archiv města Dvůr Králové nad Labem, složka A

⁹² Účty za úhelníky z lomu, za dovoz kamene a klády, leden a únor 1873, SOKA Trutnov, Archiv města Dvůr Králové nad Labem II, karton 61

⁹³ Dopis Václava Kaury městské radě, 7. 2. 1873; Odpověď městské rady Václavu Kurovi, 8. 2. 1873; Výkaz požadovaného řeziva na stavbu, 19. 2. 1873; Dopis lesního úřadu městské radě, 23. 3. 1873; Dopis Václava Kaury městské radě, 8. 3. 1873; vše SOKA Trutnov, Archiv města Dvůr Králové nad Labem II, karton 61

⁹⁴ FIALA, Rudolf. *Naše Hankovo divadlo 1874-1984*. Ve Dvoře Králové nad Labem, 1984, s. 18.

⁹⁵ Ibidem s. 20

⁹⁶ Dolejší přízemek Hankova domu (měřítka vídeňské sáhy), nedat; Půdorys prvního nadzemního podlaží, nedat; Sklepy Hankova domu, čís. 17, razítko Kaura, nedat; Přízemek Hankova domu, čís. 17, razítko Kaura, nedat; Hlavní průčelí Hankova domu; Hanka Haus Könighof 1873-1874, razítko Kaura; vše SOKA Trutnov, Archiv města Dvůr Králové nad Labem II, karton 44

⁹⁷ Příčný řez budovou Hankova divadla (Městské muzeum DKnL)

vypůjčkami. Není tak s podivem, že jeho zástupci nemohli nějaký čas přijít Václavu Kaurovi na jméno. Na chůzi konané v červnu 1874 bylo vyřčeno, že výdaje na stavbu Hankova divadla doposud činily 36.000 zlatých. Práce však nebyly ještě zcela dokončeny. Nedivadelní prostory měly být v budoucnu pronajaty hostinskému, prostory v prvním patře byly určeny pro záložnu (západní část), zasedací síň (uprostřed) a obecní kanceláře (východní část).

Výzdobu sálu měl provést malíř dekorací Josef Macourek. Na celkové dokončení divadla a jeho vybavení si obec opět musela vypůjčit od peněžních ústavů i privátních osob. Jeviště, dekorace a oponu malovanou V. Hanibalem zaplatil místní ochotnický spolek. Ve dnech 26. - 28. září 1874 bylo divadlo slavnostně otevřeno. Slavnostní ceremoniál vyvrcholil představením „Jaroslav ze Šternberka, vítěz nad Tatary“. Hra vznikla na námět básně z Rukopisu královédvorského.

Budovu Hankova divadla krátce po jeho otevření zachycuje rytina (obr. 69). Od dnešních dní se liší zejména zakončením vyvýšeného středního dílu. Atika tohoto dílu je osazena šesticí dekorativních váz, střechu zakončuje ozdobná mříž. Provedení portiku bylo rovněž odlišné. Pilíře dosahovaly až k úrovni okolního terénu a přerušovaly tak hmotu schodiště. Od klenebních oblouků byly tyto pilíře odděleny římsou. Pilastry portiku byly provedeny v jejich klasickém členění. Dnešní plastické členění portiku porušuje některé architektonické zvyklosti a vytváří tak nesourodý dojem. Hlavní průčelí budovy bylo osvětleno dvojicí luceren.⁹⁸

Stavba Hankova divadla město výrazně vyčerpala. O doplacení honoráře architektu Kaurovi ve výši 1.458 zlatých se jednalo ještě v roce 1876. Aby město předešlo soudní žalobě, uvolilo se splácet 200 zlatých ročně.⁹⁹

I v dalších letech probíhaly menší opravy na Hankově domě. Truhlář opravoval okna, zedníci balkon, spravována byla střecha, průčelí a portikus.¹⁰⁰ Rovněž musela být vyměněna část břidlicových šablon. Požadována byla červená anglická břidlice rozměru 23/13 nebo 22/12“. V červnu pak bylo přiojednáno dalších 500 ks břidlice rozměru 24/12“. ¹⁰¹ Problémy s břidlicovou krytinou však neustaly. Nadsvětlík musel být dokonce chráněn pletivem, aby nedocházelo k jeho neustálému poškozování odlétajícími břidlicí.¹⁰² V nejhorším stavu se nacházela krytina západního dílu střechy. Nějakou dobu se uvažovalo o jejím dvojitým pokrytí šindelem a břidlicí, posléze byl zvolen pozinkovaný železný plech.¹⁰³

V roce 1883 zažádal c.k. okresní hejtman purkmistra, aby mohl být přenesen jeho úřad do Hankova domu, jakožto „ohnivzdorné“ budovy. I přes naléhání okresního hejtmána nebylo této žádosti purkmistrem vyhověno se zdůvodněním „... *dům tento stavěn byl občanstvem zdejším co pomník muži o vlast naší nad jiné zasloužilém a pro výhradní potřebu obecní, tak*

⁹⁸ F665/2, Hankův dům, archiv Městského muzea ve DKnL, Městské muzeum DKnL

⁹⁹ FIALA, Rudolf. *Naše Hankovo divadlo 1874-1984*. Ve Dvoře Králové nad Labem, 1984, s. 25-28.

¹⁰⁰ Účet opravy oken, 26. 12. 1877; účet za opravu balkonu 28. 10. 1877; účet za opravu střechy 25. 8. 1877; účet za opravu průčelí, 1. 9. 1877; účet za opravu portiku, 20. 10. 1877; vše SOKA Trutnov, Archiv města Dvůr Králové nad Labem II, karton 68

¹⁰¹ Dopis Josefu Kolibanovi z Pardubic, 23. 4. 1879; Dopis Josefu Kolibanovi z Pardubic, 8. 7. 1879; Dopis Josefu Kolibanovi z Pardubic, 19. 7. 1879; vše SOKA Trutnov, Archiv města Dvůr Králové nad Labem II, karton 68

¹⁰² Dopis adresovaný paní Rückrové nájemnici Hankova hostince 9. 7. 1881; Dopis účetnímu měšťanskému fondu, 9. 12. 1881; vše SOKA Trutnov, Archiv města Dvůr Králové nad Labem II, karton 68

¹⁰³ Usnesení městské rady, 15. 5. 1882; Změna rozhodnutí, 18. 7. 1882; Poptávka pozinkovaného železného plechu, 19. 8. 1882; Výsledek dražby na pokrývání západní části střechy, 16. 9. 1882; vše SOKA Trutnov, Archiv města Dvůr Králové nad Labem II, karton 68

*že použití tamních místností jiným než určeným způsobem nemohl by v úctě purkmistrovský úřad veřejnosti zodpověditi...*¹⁰⁴

Roku 1884 zaplatil důchodenský úřad za nátěr oken a dveří v obecní kanceláři. V roce 1885 byl do budovy zaveden plynovod. Sešla se rovněž stavební komise, která ohledala stropní trám nad galerií. Komise zjistila, že stropní trámy jsou zdravé a nespočívá na nich vazba střechy. Jejich prolákliny měly být způsobeny pouze jejich vlastní vahou.¹⁰⁵

V roce 1886 navrhl a provedl stavitel Herkner nový světlík (obr. 25). Základní podoba světlíku zůstala do dnešních dní nezměněna (netýká se plastického členění a truhlářských výplní). Dále byla natřena okna v hostinci a plechová krytina vestibulu fermežem.¹⁰⁶

V době mezi lety 1886 (úprava světlíku) a 1896 (výstavba tehdejší sokolovny) byla pořízena fotografie Hankova divadla vydaná též jako pohlednice (obr. 70). Zde jsou ještě zachyceny dekorativní vázy osazené na atice středního dílu. Na pozdějších fotografiích se již vázy nenacházejí. Rovněž je zde rozpoznatelné, že základní plochy východní fasády v druhém nadzemním podlaží byly opatřeny hrubší omítkou.¹⁰⁷ V roce 1897 nacenil nutné opravy schodiště a galerie v Hankově divadle Eduard Thym.¹⁰⁸ Navržené opravy byly realizovány až v pozdějších letech.

Na počátku 20. století byla budova divadla převedena z majetku měšťanstva do majetku obce královédvorské. V únoru roku 1902 byla do Hankova domu svolána stavební komise, kde bylo konstatováno, že je nutné podepřít nádvorní schodiště s galerií.¹⁰⁹ O několik dní později byl schválen plán E. Thyma na tuto úpravu, vyhotovený již v roce 1897 (obr. 26).¹¹⁰ V roce 1904 proběhla přestavba a úprava Hankova domu. Na schůzi bylo navrženo, aby stavební plány vypracoval stavitel Valouch.¹¹¹ Sál byl nově vyzdoben akademickým malířem Františkem Zittou.¹¹² Přestavba stála celkem 31.095,95 korun.¹¹³

V roce 1911 bylo zjištěno, že krov nad sálem je zčásti poškozen. Toto poškození mělo být způsobeno jak červotočem, tak špatnou konstrukcí krovu.¹¹⁴ Oprava stropu (zřejmě proveden nový železný rabinový strop) byla dokončena v květnu 1934.¹¹⁵ Opraven byl i hlavní sál a u

¹⁰⁴ Dopis okresního hejtmanství purkmistrovskému úřadu, 8. 7. 1883; Dopis purkmistra okresnímu hejtmanství, 12. 7. 1883; Dopis okresního hejtmanství purkmistrovskému úřadu, 23. 7. 1883; Dopis purkmistrovského úřadu okresnímu hejtmanství, 20. 8. 1883; vše SOkA Trutnov, Archiv města Dvůr Králové nad Labem II, karton 68

¹⁰⁵ Účet za nátěr oken a dveří, 12. 8. 1884; Pozvánka na schůzi, 23. 7. 1885; Závěr stavební komise, 28. 7. 1885; vše SOkA Trutnov, Archiv města Dvůr Králové nad Labem II, karton 68

¹⁰⁶ Rozpočet výloh na přestavbu světlíku, stavební plány, 28. 8. 1886; Dražba na nátěr patnácti oken Hankova hostince, 20. června 1886; Zpráva o natření plechové krytiny vestibulu, 10. 11. 1886; vše SOkA Trutnov, Archiv města Dvůr Králové nad Labem II, karton 68

¹⁰⁷ 5523/99, Hankův dům, Geislerova sbírka, Městské muzeum DKnL; F665/a, Hankův dům, archiv Městského muzea ve DKnL, Městské muzeum DKnL

¹⁰⁸ Rozpočet na opravu schodiště a galerie Hankova domu, červen 1897, SOkA Trutnov, Archiv města Dvůr Králové nad Labem II, karton 147; Náčrtek na opravení východiště a galerie Hankova domu, květen 1897, SOkA Trutnov, Archiv města Dvůr Králové nad Labem II, karton 187.

¹⁰⁹ Protokol stavební komise, 5. 2. 1902, SOkA Trutnov, Archiv města Dvůr Králové nad Labem II, karton 187.

¹¹⁰ Náčrtek na opravení východiště a galerie Hankova domu, květen 1897, SOkA Trutnov, Archiv města Dvůr Králové nad Labem II, karton 187.

¹¹¹ FIALA, Rudolf. *Naše Hankovo divadlo 1874-1984*. Ve Dvoře Králové nad Labem, 1984, s. 30-31.

¹¹² Dopis Frant. Zitty, říjen 1904, SOkA Trutnov, Archiv města Dvůr Králové nad Labem II, karton 187.

¹¹³ Pamětní kronika města Dvora Králové nad Labem 1867-1927, s. 52, SOkA Trutnov, Archiv města Dvůr Králové nad Labem, inv. č. x1

¹¹⁴ FIALA, Rudolf. *Naše Hankovo divadlo 1874-1984*. Ve Dvoře Králové nad Labem, 1984, s. 32.

¹¹⁵ Pamětní kronika města Dvora Králové nad Labem 1927-1936, s. 288, SOkA Trutnov, Archiv města Dvůr Králové nad Labem, inv. č. x2

této příležitosti byla pořízena nová opona s malbami od Vladimíra Županského (motivy básně Jelen z rukopisu Královédvorského).

Z období od výstavby bývalé sokolovny (1896) až do doby konce první republiky je dochováno množství fotografií a pohlednic (obr. 71-88). Ikonografický materiál není až na výjimky datován. Podoba Hankova domu se v této době výrazně neměnila. Oproti předchozím fotografiím je zde však lépe zachyceno východní průčelí. Vidět je zde jeho celkové provedení včetně dvojice ven otevíraných rámových dveří. Na kolorované pohlednici z doby Rakouska-Uherska není ve východní fasádě zaslepena dvojice oken a při severovýchodním nároží je situována litinová pumpa. Na pozdějších fotografiích je již tato pumpa nahrazena kamennou kašnou čtvercového půdorysu. Přívod vody do kašny byl zřejmě vyveden ze zdi Hankova domu. Lucerny osazené na portiku byly nahrazeny subtilními svítidly. Na některých fotografiích je rovněž jasně viditelné, že fasády divadla jsou v nejvíce namáhaných partiích již dožilé. Na jedné z fotografií je na balkoně pronášen slavnostní projev. Špatný stav omítek plného zábradlí balkonu je zde maskován textilií. Interiér divadla zachycuje jediná fotografie. Fotografie byla pořízena zřejmě po opravě sálu.¹¹⁶ Na pozdějších fotografiích exteriéru objektu je zřetelné, že páté okno východního průčelí (počítáno od jihu) je nahrazeno rámovými dvoukřídlými dveřmi. Před východní částí jižního průčelí je postavena zahrádka restaurace.¹¹⁷ Kašna při severovýchodním nároží byla zrušena.¹¹⁸ Jediná fotografie zachycuje Hankův dům od jihozápadu. Viditelný je zde vystupující rizalit ze západního průčelí.¹¹⁹

V roce 1912 se přestěhovaly některé městské kanceláře z Hankova domu do Bauerovy továrny. Tím mohla být rozšířena zasedací síň a zřízen byt pro sluhu. V době první světové války byla v Hankově domu zřízena válečná kuchyně. Dva roky po ukončení války se započalo hovořit o opravě Hankova domu na příkaz okresní politické správy. Počítalo se s tím, že v upravené budově bude nově zřízen biografický sál. Projekty na rozšíření a úpravu Hankova divadla vypracoval arch. Karel Jarolímek (obr. 27-29)¹²⁰ i jiní architekti (nedatované plány bez podpisu; obr. 30-42)¹²¹. Dle písemných pramenů byl vyzván k účasti architekt Dr. Liebscher a arch. Krejcar.¹²² Plány vypracoval rovněž hradecký architekt Oldřich Liska, jeho návrh byl však zamítnut.¹²³

V roce 1932 a 1933 Městská spořitelna ze svých odvodů zisků financovala výstavbu Tyršova koupaliště. V roce 1938 měly odvody ze zisku pokrýt přestavbu a rozšíření divadla. Bohužel tento fond po okupaci propadl ve prospěch Říše. Ještě v roce 1940 vyhotovil hradecký architekt projekt na monumentální přestavbu divadla spojující historický a moderní architektonický styl (obr. 43-50; starší upravené plány?).¹²⁴ Plány vznikly zřejmě v rámci

¹¹⁶ 5528/99; 5133/99; 5147/99; 6134/99; 5530/99; 131/99; 5524/99; 5527/99; 5516/99, Hankův dům či náměstí Odboje, Geislerova sbírka, Městské muzeum DKnL; F665/12; F665/10, F35/010 Hankův dům, archiv Městského muzea ve DKnL, Městské muzeum DKnL

¹¹⁷ 5525/99, Hankův dům, Geislerova sbírka, Městské muzeum DKnL

¹¹⁸ 157/99, Hankův dům, Geislerova sbírka, Městské muzeum DKnL

¹¹⁹ 6519/99, Hankův dům, Geislerova sbírka, Městské muzeum DKnL

¹²⁰ Nedatované plány Karla Jarolímk, SOkA Trutnov, Archiv města Dvůr Králové nad Labem, složka C.

¹²¹ Nedatované plány s logem písmena L v kroužku, SOkA Trutnov, Archiv města Dvůr Králové nad Labem, složka C; Nedatované plány s logem písmena V v kroužku, SOkA Trutnov, Archiv města Dvůr Králové nad Labem, složka E.

¹²² Odevzdání plánů a návrhů na přestavbu Hankova domu, srpen 1924, SOkA Trutnov, Archiv města Dvůr Králové nad Labem II, karton 236.

¹²³ Dopis Oldřicha Lisky, 12. Ledna 1925, SOkA Trutnov, Archiv města Dvůr Králové nad Labem II, karton 236.

¹²⁴ Plány Oldřicha Lisky, SOkA Trutnov, Archiv města Dvůr Králové nad Labem, složka 3.

soutěže, v níž zvítězil Karel Jarolímek.¹²⁵ I přes ztrátu financí z fondu se podařilo v letech 1940-1945 provést základní nezbytnou rekonstrukci budovy.¹²⁶

I v tomto období zachycuje Hankův dům několik fotografií. Ještě v době první republiky byla na hlavním průčelí osazena pamětní deska s nápisem „*Zde mluvil k lidu dne 6. ledna 1906 T. G. Masaryk*“ (obr. 89). K roku 1936 se vztahuje pohlednice, na níž jsou opraveny fasády Hankova domu (obr. 90). Před restaurací je opět postavena zahrádka a celý prostor před Hankovým domem je vymezen plotem dřevěné konstrukce s drátěnou výplní.¹²⁷ V době druhé světové války měla probíhat rekonstrukce Hankova divadla. Snad v této době došlo k razantní úpravě portiku (obr. 91-93). Portikus byl téměř zbaven plastické výzdoby. Veškerý plastický dekor byl omezen pouze na lizénové rámce a hladké klenáky. Na jedné fotografii je zachycena hovořící dvojice před vstupem do divadla. Pouze na této fotografii je „lehce“ viditelné zdobné zasklení dveřního světlíku (obr. 92). Na starších fotografiích upraveného portiku je báňová střecha kryta břidlicovými šablonami. Později již kryje střechu falcovaný plech.¹²⁸

V 60. letech bylo Hankovo divadlo převedeno z majetku městského národního výboru do majetku ZV ROH podnikového ředitelství TIBA. V roce 1964 předsednictvo Krajské odborové rady projednalo a schválilo jeho celkovou úpravu. Náklady na rekonstrukci měly dle odhadu činit 2.700.000 Kčs.¹²⁹ Plány vypracoval podnik Bavlňářský průmysl, odbor projektování Náchod (obr. 51-61).¹³⁰ Se stavebními pracemi se započalo v roce 1969. Kromě půdorysu a prostor hlavního sálu a malého sálu v prvním patře předpokládal projekt přestavbu všech ostatních prostor včetně využití sklepních prostor pro restauraci, výstavbu výměňkové stanice a bytu pro správce objektu ve vedlejším traktu.¹³¹ Podoba hlavního sálu krátce před razantní rekonstrukcí Hankova domu je zachycena na několika fotografiích (106-111). Prostor byl v minulosti opatřen bohatou plastickou a malovanou výzdobou, korespondující s výzdobou hlavního průčelí.¹³²

Přestavbu Hankova domu provádělo družstvo Asanace, posléze Okresní stavební podnik Trutnov, středisko Dvůr Králové nad Labem. Tehdy se již počítalo s náklady ve výši 5.429.560 Kčs. V roce 1971 se tato částka přepočítala do nové cenové hladiny a vyšplhala se tak na 8.574.000 Kčs. V původním projektu a rozpočtu se však nepočítalo s některými později realizovanými pracemi – výměna původních oken, náhrada některých stropů, stržení střešní krytiny vichřicí, dobudování klubových místností v podkroví a některé úpravy v interiéru. Celkově tedy stála generální oprava Hankova domu 15.200.000 Kčs.¹³³ 4. června 1974 vypukl při svařování nosníků v půdním prostoru požár (obr. 122-123). Tento požár zničil východní část střechy a v důsledku jeho hašení byly poškozeny rovněž některé interiéry.¹³⁴ Po této nehodě bylo rozhodnuto, že stávající krytina bude sejmuta a nahrazena ocelovým

¹²⁵ Zápis ze schůze, 31. 3. 1941, SOkA Trutnov, Archiv města Dvůr Králové nad Labem II, karton 317.

¹²⁶ FIALA, Rudolf. *Naše Hankovo divadlo 1874-1984*. Ve Dvoře Králové nad Labem, 1984, s. 32-34.

¹²⁷ 5515/99, Hankův dům, Geislerova sbírka, Městské muzeum DKnL

¹²⁸ 116/D/98; 145/99; 5517/99, Hankův dům či náměstí Odboje, Geislerova sbírka, Městské muzeum DKnL; F665/8, Hankův dům, archiv Městského muzea ve DKnL, Městské muzeum DKnL

¹²⁹ FIALA, Rudolf. *Naše Hankovo divadlo 1874-1984*. Ve Dvoře Králové nad Labem, 1984, s. 34-36.

¹³⁰ Plánová dokumentace „Rekonstrukce spojeného závod. Klubu ve Dvoře Králové nad Labem“

¹³¹ MARTINCOVÁ, Milena. *Největší přestavba Hankova domu* In: Dvůr Králové nad Labem. Vlastivědné čtení o našem městě i jeho okolí, číslo 1, 14. září 1994, s. 11.

¹³² Interiér Hankova domu, fotoarchiv NPÚ ÚOP v Josefově.

¹³³ FIALA, Rudolf. *Naše Hankovo divadlo 1874-1984*. Ve Dvoře Králové nad Labem, 1984, s. 32-37.

¹³⁴ Kronika města Dvůr Králové nad Labem, kniha čtvrtá, SOkA Trutnov, Městský národní výbor Dvůr Králové nad Labem, inv. č. p 437

plechem. Po celkové úpravě exteriéru i interiéru budovy byla stavba na konci roku 1975 zkolaudována. Bohužel během realizace této stavební akce bylo demontováno a zřejmě i odcizeno ozdobné zábradlí nad vyvýšeným středním dílem objektu. Objekt tak zčásti přišel o svou dominantu. 24. ledna 1976 byl Hankův dům slavnostně otevřen veřejnosti operou *Prodaná nevěsta*.¹³⁵

Generální oprava je zachycena na několika fotografiích.¹³⁶ Na jedné jsou částečně zachyceny vstupní dveře před jejich výměnou (113-114). Obnovený Hankův dům je již bez dekorativní mříže (obr. 126). Portiku byla zčásti navracena plastická výzdoba, avšak již v pozměněné formě. Střední sloupy portiku již nedosahují k úrovni chodníku, ale vycházejí ze schodiště. Plastická výzdoba zábradlí balkonu byla zjednodušena. Ve střeše kryté falcovaným plechem byla osazena střešní okna. Rizalit vystupující ze západní fasády byl zcela zrušen. Naopak k severnímu průčelí byla přisazena novodobá přístavba.¹³⁷ Dochovaná plastická výzdoba byla překryta tenkou vrstvou štuky a došlo tak mnohde k setření či změně detailů (např. profilace říms). Zřejmě při této opravě byly rovněž hrubší omítky na bočních průčelích nahrazeny omítkami hladkými.

Po dlouhá léta neprobíhaly v Hankově domě žádné výraznější opravy. Až v nedávné době byla realizována výměna střešní krytiny (2015-2016), při níž byly na budovu osazeny repliky původních prvků – zdobná mříž, vázy s květinami.

¹³⁵ FIALA, Rudolf. *Naše Hankovo divadlo 1874-1984*. Ve Dvoře Králové nad Labem, 1984, s. 32-37.

¹³⁶ 5531/99; 5532/99; 5533/99; 5540/99; 5541/99; 5542/99; 5519/99 Hankův dům, Geislerova sbírka, Městské muzeum DKnL; F665/13; F665/17; F665/18 Hankův dům, archiv Městského muzea ve DKnL, Městské muzeum DKnL

¹³⁷ 5538/99; 5535/99; 5536/99, Hankův dům, Geislerova sbírka, Městské muzeum DKnL; 56/7; F65/03, Hankův dům, archiv Městského muzea ve DKnL, Městské muzeum DKnL

7. Nejhodnotnější detaily a jejich soubory

Objekt prošel v minulosti množstvím dílčích úprav. Zcela razantní však byla rekonstrukce probíhající na přelomu 60. a 70. let. Architektonické působení této neorenesanční stavby zůstalo z exteriéru ve svém celku téměř nezměněno - týká se pouze hlavního (jižního) a východního průčelí. Na základě prostudovaných archivních materiálů a dobových fotografií je možné určit architektonické prvky, které byly v průběhu doby z fasády odstraněny, upraveny či nevhodně nově zhotoveny. Většina prvků bohaté štukové výzdoby je však původních, pouze opatřených novodobým štukem. Výraznou proměnou prošlo při jmenované přestavbě západní průčelí. Pojetí tohoto průčelí se od zbylých výrazně liší a zcela pozbylo svou původní formu. Severní průčelí téměř zakrývá novodobá přístavba.

Vnější plášť budovy z konce 19. století je nutné chápat jako jeden hodnotný celek a dle toho k němu přistupovat. Zvláštní důraz by měl být brán na zachování původních prvků plastické výzdoby.

Zcela razantní proměnou prošel interiér stavby. Ten byl celkově adaptován do stylu 70. let. Reprezentativní interiéry prvního patra jsou řešeny tak, aby byly poplatné své době a zároveň evokovaly pocit historičnosti. Vznikl tak poměrně intenzivně na člověka působící interiér, o jehož hodnotě mohou být vedeny dlouhé spory. Jelikož se však jedná o autenticky zachovalé řešení prostoru ze 70. let, je nutné případné změny předem konzultovat se zástupci památkové péče.

8. Závady

Zájmový objekt prošel v minulosti množstvím úprav, které poznamenaly jeho celkový vzhled. Část původních snesených prvků byla již v rámci obnovy střešního pláště na budovu navracena – replika dekorativní mříže báňové střechy a repliky váz s květinami osazenými na atice středního dílu jižního průčelí.

Nejvýraznější proměnou prošel vstupní portikus. Plastická výzdoba portiku byla snesena již ve 40. letech 20. století. Na přelomu 60. a 70 let došlo k jejímu navrácení, avšak v již pozměněné formě. Pilíře portiku nyní nedosahují až k úrovni okolního terénu, ale vycházejí ze schodiště. Pilířům dominují v pohledově exponovaných částech sokly s masivní pásovou bosou. Ta však zejména u středních pilířů spočívá na poměrně subtilní hmotě a působí tak značně disproporčně. Z pásových bos vystupují pilastry s kanelovanými dříky a iónskými hlavicemi. Základní architektonické členění zde však není dodrženo, jelikož patky pilastrů zcela chybí. Pilíře portiku byly v minulosti od klenebních oblouků odděleny římsou. Ta je dnes nahrazena pouze drobnou římsičkou v čele portiku, na kterou nasedají archivoly. Plastická výzdoba zábradlí balkonu byla v minulosti zjednodušena.

Na jižním a částečně na východním průčelí budovy jsou doposud dochovány původní omítky s bohatou plastickou výzdobou. Omítky i výzdoba jsou však překryty tenkou vrstvou neprodyšného cementového šuku a akrylátovým nátěrem. Krom neprodyšnosti má tato úprava za následek „oslepnutí“ fasády (setření detailů) a změnu některých detailů (např. profilace říms).

Původní okenní a dveřní výplně byly nahrazeny výplněmi novodobými. Vstupní dveře jsou „moderní“ ocelové konstrukce s nečleněnými skleněnými výplněmi a jejich použití je zde zcela nevhodné. V okenních otvorech jsou osazena dřevěná špaletová okna. Jejich členění je značně disproporční a nerespektuje původní členění těchto truhlářských prvků.

9. Náměty

Jak již bylo uvedeno v předchozí kapitole, v rámci obnovy střešního pláště byly na budovu navraceny repliky původních prvků – replika dekorativní mříže báňové střechy a repliky váz s květinami osazenými na atice středního dílu jižního průčelí. Započala tak pietní obnova objektu, která částečně odstraňuje pozdější nevhodné zásahy do celkového architektonického působení stavby. V tomto duchu by měla dále pokračovat obnova fasád.

Nejvýraznější proměnou prošel vstupní portikus. Jeho vzhled byl v průběhu doby dvakrát výrazně pozměněn (viz předchozí kapitola). Při těchto změnách došlo k dílčí úpravě jeho původního plastického členění, částečně porušující základní architektonické principy. Vzhledem k množství historického ikonografického materiálu, není složité navrátit portikus do jeho starší podoby a odstranit tím „chyby“ vzniklé mladšími úpravami: prodloužení pilířů až k úrovni terénu; doplnění patek pilířů; doplnění římsy oddělující pilíře od klenebních oblouků; doplnění plastického členění balkonu.

Nezbytné pro uchování původních omítek jižního a východního průčelí bude zřejmě odstranění svrchního novodobého neprodyšného cementového štuky.

Při výměně truhlářských prvků vnějšího pláště by mělo být respektováno jejich původní provedení (členění). Novodobé vstupní dveře by měly být odstraněny a nahrazeny dřevěnými dveřmi dle historické ikonografie.

10. Seznam obrazové a plánové přílohy

10.1. Mapy, plány a ikonografie

Obr. 1: Císařský povinný otisk stabilního katastru, 1841 (<http://archivnimapy.cuzk.cz>).

Obr. 2: Stávající ortofotomapa, 2015 (<http://geoportal.cuzk.cz>).

Obr. 3: Situace, Josef Schulz, nedatováno (SOkA Trutnov, Archiv města Dvůr Králové nad Labem, složka A).

Obr. 4: Půdorys v hloubce podjeviště, Josef Schulz, nedatováno (SOkA Trutnov, Archiv města Dvůr Králové nad Labem, složka A).

Obr. 5: Půdorys přízemí, Josef Schulz, nedatováno (SOkA Trutnov, Archiv města Dvůr Králové nad Labem, složka A).

Obr. 6: Půdorys prvního patra, Josef Schulz, nedatováno (SOkA Trutnov, Archiv města Dvůr Králové nad Labem, složka A).

Obr. 7: Průřys dle čáry a-b, Josef Schulz, nedatováno (SOkA Trutnov, Archiv města Dvůr Králové nad Labem, složka A).

Obr. 8: Podélný průřys, Josef Schulz, nedatováno (SOkA Trutnov, Archiv města Dvůr Králové nad Labem, složka A).

Obr. 9: Hlavní fasáda, Josef Schulz, nedatováno (SOkA Trutnov, Archiv města Dvůr Králové nad Labem, složka A).

Obr. 10: Podélní fasáda, Josef Schulz, nedatováno (SOkA Trutnov, Archiv města Dvůr Králové nad Labem, složka A).

Obr. 11: Půdorys přízemí, Václav Kaura, 8. 9. 1872 (SOkA Trutnov, Archiv města Dvůr Králové nad Labem, složka A).

Obr. 12: Půdorys sklepů, meziposchodí a prvního patra, Václav Kaura, 8. 9. 1872 (SOkA Trutnov, Archiv města Dvůr Králové nad Labem, složka A).

Obr. 13: Pohled na hlavní průčelí, Václav Kaura, 8. 9. 1872 (SOkA Trutnov, Archiv města Dvůr Králové nad Labem, složka A).

Obr. 14: Nerealizovaný plán Hankova divadla od V. Kaury, dolejší přízemek, nedat (karton 44, Archiv města Dvůr Králové nad Labem II, SOkA Trutnov).

Obr. 15: Nerealizovaný plán Hankova divadla od V. Kaury, přízemek, nedat (karton 44, Archiv města Dvůr Králové nad Labem II, SOkA Trutnov).

Obr. 16: Půdorysný plán Hankova domu od V. Kaury, sklepy, čís. 17, nedat (karton 44, Archiv města Dvůr Králové nad Labem II, SOkA Trutnov).

Obr. 17: Půdorysný plán Hankova domu od V. Kaury, přízemek, čís. 17, nedat (karton 44, Archiv města Dvůr Králové nad Labem II, SOkA Trutnov).

Obr. 18: Příčný řez budovou Hankova domu, nedat (Městské muzeum DKnL).

Obr. 19: Plán hlavního průčelí Hankova domu od V. Kaury, 1873-1874 (karton 44, Archiv města Dvůr Králové nad Labem II, SOkA Trutnov).

Obr. 20: Půdorys sklepů a přízemí, Weber a Novotný, 2. 7. 1877 (SOkA Trutnov, Archiv města Dvůr Králové nad Labem, složka A).

Obr. 21: Půdorys I. poschodí a vazby, Weber a Novotný, 2. 7. 1877 (SOkA Trutnov, Archiv města Dvůr Králové nad Labem, složka A).

Obr. 22: Půdorys I. poschodí a vazby, Weber a Novotný, 2. 7. 1877 (SOkA Trutnov, Archiv města Dvůr Králové nad Labem, složka A).

Obr. 23: Podélný řez velkým sálem, Weber a Novotný, 2. 7. 1877 (SOkA Trutnov, Archiv města Dvůr Králové nad Labem, složka A).

Obr. 24: Podélný řez, Weber a Novotný, 2. 7. 1877 (SOkA Trutnov, Archiv města Dvůr Králové nad Labem, složka A).

Obr. 25: Plán střešního světlíku od Roberta Herknera, 1886 (karton 68, Archiv města Dvůr Králové nad Labem II, SOkA Trutnov).

Obr. 26: Náčrtek na upravení východiště z galerie Hankova domu od Eduarda Thyma, květen 1897 (karton 187, Archiv města Dvůr Králové nad Labem II, SOKA Trutnov).

Obr. 27: Půdorys přízemí, Karel Jarolímek 1923? (SOKA Trutnov, Archiv města Dvůr Králové nad Labem, složka C).

Obr. 28: Půdorys 1. pořadí, Karel Jarolímek 1923? (SOKA Trutnov, Archiv města Dvůr Králové nad Labem, složka C).

Obr. 29: Půdorys 1. patra, Karel Jarolímek 1923? (SOKA Trutnov, Archiv města Dvůr Králové nad Labem, složka C).

Obr. 30: Půdorys přízemí, autor neznámý, nedatováno (SOKA Trutnov, Archiv města Dvůr Králové nad Labem, složka C).

Obr. 31: Půdorys I. patra, autor neznámý, nedatováno (SOKA Trutnov, Archiv města Dvůr Králové nad Labem, složka C).

Obr. 32: Půdorys sklepa, autor neznámý, nedatováno (SOKA Trutnov, Archiv města Dvůr Králové nad Labem, složka C).

Obr. 33: Podélný řez, autor neznámý, nedatováno (SOKA Trutnov, Archiv města Dvůr Králové nad Labem, složka C).

Obr. 34: Příčný řez, autor neznámý, nedatováno (SOKA Trutnov, Archiv města Dvůr Králové nad Labem, složka C).

Obr. 35: Jižní pohled, autor neznámý, nedatováno (SOKA Trutnov, Archiv města Dvůr Králové nad Labem, složka C).

Obr. 36: Situace 1:1000, autor neznámý, nedatováno (SOKA Trutnov, Archiv města Dvůr Králové nad Labem, složka C).

Obr. 37: Sklepy, autor neznámý, nedatováno (SOKA Trutnov, Archiv města Dvůr Králové nad Labem, složka E).

Obr. 38: Přízemí, autor neznámý, nedatováno (SOKA Trutnov, Archiv města Dvůr Králové nad Labem, složka E).

Obr. 39: I. patro, autor neznámý, nedatováno (SOKA Trutnov, Archiv města Dvůr Králové nad Labem, složka E).

Obr. 40: Podélný řez, autor neznámý, nedatováno (SOKA Trutnov, Archiv města Dvůr Králové nad Labem, složka E).

Obr. 41: Příčný řez, autor neznámý, nedatováno (SOKA Trutnov, Archiv města Dvůr Králové nad Labem, složka E).

Obr. 42: Perspektivní pohled, autor neznámý, nedatováno (SOKA Trutnov, Archiv města Dvůr Králové nad Labem, složka E).

Obr. 43: Situace, M 1:1000; řez jevištěm a restaurací, Oldřich Liska, 13. 4. 1940 (SOKA Trutnov, Archiv města Dvůr Králové nad Labem, složka 3).

Obr. 44: Suterén, přízemí, Oldřich Liska, 13. 4. 1940 (SOKA Trutnov, Archiv města Dvůr Králové nad Labem, složka 3).

Obr. 45: I. patro, podkroví, řez sálem a jevištěm, Oldřich Liska, 13. 4. 1940 (SOKA Trutnov, Archiv města Dvůr Králové nad Labem, složka 3).

Obr. 46: Alternaiva: I. patro, suterén, přízemí, Oldřich Liska, 13. 4. 1940 (SOKA Trutnov, Archiv města Dvůr Králové nad Labem, složka 3).

Obr. 47: Západní pohled, řez východ-západ, Oldřich Liska, 13. 4. 1940 (SOKA Trutnov, Archiv města Dvůr Králové nad Labem, složka 3).

Obr. 48: Pohled od jihovýchodu, Oldřich Liska, 13. 4. 1940 (SOKA Trutnov, Archiv města Dvůr Králové nad Labem, složka 3).

Obr. 49: Pohled od jihozápadu, Oldřich Liska, 13. 4. 1940 (SOKA Trutnov, Archiv města Dvůr Králové nad Labem, složka 3).

Obr. 50: Pohled do sálu, Oldřich Liska, 13. 4. 1940 (SOKA Trutnov, Archiv města Dvůr Králové nad Labem, složka 3).

Obr. 51: Půdorys suterénu II - starý stav, Rekonstrukce spojeného závod. klubu ve Dvoře Králové nad Labem (investor TIBA DKnL), Bavlňářský průmysl, odbor projektování Náchod, 1969 (příruční archiv Hankova domu).

Obr. 52: Půdorys suterénu I - starý stav, Rekonstrukce spojeného závod. klubu ve Dvoře Králové nad Labem (investor TIBA DKnL), Bavlňářský průmysl, odbor projektování Náchod, 1969 (příruční archiv Hankova domu).

Obr. 53: Půdorys přízemí - starý stav, Rekonstrukce spojeného závod. klubu ve Dvoře Králové nad Labem (investor TIBA DKnL), Bavlňářský průmysl, odbor projektování Náchod, 1969 (příruční archiv Hankova domu).

Obr. 54: Půdorys prvního patra - starý stav, Rekonstrukce spojeného závod. klubu ve Dvoře Králové nad Labem (investor TIBA DKnL), Bavlňářský průmysl, odbor projektování Náchod, 1969 (příruční archiv Hankova domu).

Obr. 55: Řez A-A - starý stav, Rekonstrukce spojeného závod. klubu ve Dvoře Králové nad Labem (investor TIBA DKnL), Bavlňářský průmysl, odbor projektování Náchod, 1969 (příruční archiv Hankova domu).

Obr. 56: Řez B-B - starý stav, Rekonstrukce spojeného závod. klubu ve Dvoře Králové nad Labem (investor TIBA DKnL), Bavlňářský průmysl, odbor projektování Náchod, 1969 (příruční archiv Hankova domu).

Obr. 57: Půdorys krovu, Rekonstrukce spojeného závod. klubu ve Dvoře Králové nad Labem (investor TIBA DKnL), Bavlňářský průmysl, odbor projektování Náchod, 1969 (příruční archiv Hankova domu).

Obr. 58: Jižní pohled, Rekonstrukce spojeného závod. klubu ve Dvoře Králové nad Labem (investor TIBA DKnL), Bavlňářský průmysl, odbor projektování Náchod, 1969 (příruční archiv Hankova domu).

Obr. 59: Východní pohled, Rekonstrukce spojeného závod. klubu ve Dvoře Králové nad Labem (investor TIBA DKnL), Bavlňářský průmysl, odbor projektování Náchod, 1969 (příruční archiv Hankova domu).

Obr. 60: Západní pohled, Rekonstrukce spojeného závod. klubu ve Dvoře Králové nad Labem (investor TIBA DKnL), Bavlňářský průmysl, odbor projektování Náchod, 1969 (příruční archiv Hankova domu).

Obr. 61: Severní pohled, Rekonstrukce spojeného závod. klubu ve Dvoře Králové nad Labem (investor TIBA DKnL), Bavlňářský průmysl, odbor projektování Náchod, 1969 (příruční archiv Hankova domu).

Obr. 62: Laserové zaměření jižní fasády Hankova domu, M 1:200 (Kudrnovský, 2014).

Obr. 63: Laserové zaměření východní fasády Hankova domu, M 1:200 (Kudrnovský, 2014).

Obr. 64: Laserové zaměření severní fasády Hankova domu, M 1:200 (Kudrnovský, 2014).

Obr. 65: Laserové zaměření západního střešního pláště Hankova domu, M 1:200 (Kudrnovský, 2014).

Obr. 66: Laserové zaměření střešního pláště Hankova domu, M 1:200 (Kudrnovský, 2014).

Obr. 67: Kresba zahradního (Hankova) hostince, 1868 (Pamětní kronika města Dvůr Králové nad Labem 1867-1927, s. 52, inv. č. x1, e-badatelna, Archiv města Dvůr Králové nad Labem, SOKA Trutnov).

Obr. 68: Návrh Hankova divadla od Josefa Schulze, kreslil Bohuslav Kroupa, 1868? (F 665/1, Hankův dům, archiv Městského muzea ve DKnL, Městské muzeum DKnL).

Obr. 69: Realizovaný návrh Hankova divadla od Václava Kaury, po roce 1874 (F665/2, Hankův dům, archiv Městského muzea ve DKnL, Městské muzeum DKnL).

Obr. 70: Pohled na budovu Hankova divadla před výstavbou sokolovny, mezi lety 1886 a 1896 (F665/a, Hankův dům, archiv Městského muzea ve DKnL, Městské muzeum DKnL).

Obr. 71: Kolorovaná pohlednice zachycující Hankův dům, doba Rakousko-Uherska, po roce 1896 (5528/99, Hankův dům, Geislerova sbírka, Městské muzeum DKnL).

Obr. 72: Kolorovaná pohlednice zachycující Hankův dům, odeslána 1911 (5133/99, náměstí Odboje, Geislerova sbírka, Městské muzeum DKnL).

Obr. 73: Kolorovaná pohlednice náměstí Odboje, v pozadí Hankův dům, doba Rakousko-Uherska, po roce 1896 (5147/99, náměstí Odboje, Geislerova sbírka, Městské muzeum DKnL).

Obr. 74: Kolorovaná pohlednice zachycující část náměstí Odboje, sokolovnu a Hankův dům, doba Rakousko-Uherska, po roce 1896 (134/99, náměstí Odboje, Geislerova sbírka, Městské muzeum DKnL).

Obr. 75: Kolorovaná pohlednice Hankova náměstí, doba Rakousko-Uherska, po roce 1896 (5530/99, Hankův dům, Geislerova sbírka, Městské muzeum DKnL).

Obr. 76: Fotografie Hankova domu, doba Rakousko-Uherska, po roce 1896 (F665/12, Hankův dům, archiv Městského muzea ve DKnL, Městské muzeum DKnL).

Obr. 77: Pohlednice zachycující sokolovnu a Hankův dům, doba Rakousko-Uherska, po roce 1896 (135/99, náměstí Odboje, Geislerova sbírka, Městské muzeum DKnL).

Obr. 78: Obvyklý pohled na Hankův dům, doba Rakousko-Uherska, po roce 1896 (F665/11, Hankův dům, archiv Městského muzea ve DKnL, Městské muzeum DKnL).

Obr. 79: Sokolská slavnost na Hankově náměstí, doba Rakousko-Uherska, (F94/04, F2844, Sokol, archiv Městského muzea ve DKnL, Městské muzeum DKnL).

Obr. 80: Detail plastické výzdoby v druhém nadzemním podlaží Hankova domu, doba Rakousko-Uherska, po roce 1896 (F665/10, Hankův dům, archiv Městského muzea ve DKnL, Městské muzeum DKnL).

Obr. 81: Výzdoba sálu Hankova domu po opravě, po roce 1911 (F3037, F35_010, Hankův dům, archiv Městského muzea ve DKnL, Městské muzeum DKnL).

Obr. 82: Pohlednice zachycující sokolovnu a Hankův dům, pravděpodobně období první republiky (131/99, náměstí Odboje, Geislerova sbírka, Městské muzeum DKnL).

Obr. 83: Pohlednice Hankova domu s již odstraněnými lucernami, pravděpodobně období první republiky (5524/99, Hankův dům, Geislerova sbírka, Městské muzeum DKnL).

Obr. 84: Neznámá sešlost před Hankovým domem, pravděpodobně období první republiky (5527/99, Hankův dům, Geislerova sbírka, Městské muzeum DKnL).

Obr. 85: Blíže nespecifikovaný proslov z balkonu Hankova domu, pravděpodobně období první republiky (5516/99, Hankův dům, Geislerova sbírka, Městské muzeum DKnL).

Obr. 86: Pohled na Hankův dům od jihovýchodu, pravděpodobně období první republiky (157/99, Hankův dům, Geislerova sbírka, Městské muzeum DKnL).

Obr. 87: Pohled na Hankův dům a Hankovo náměstí, období první republiky (Městské muzeum DKnL).

Obr. 88: Ojedinělý pohled na Hankův dům od jihozápadu, nedatováno (6519/99, Hankův dům, Geislerova sbírka, Městské muzeum DKnL).

Obr. 89: Detailní pohled na jihovýchodní nároží Hankova domu, nedatováno (F665/4 Hankův dům, archiv Městského muzea ve DKnL, Městské muzeum DKnL).

Obr. 90: Pohled na obnovené fasády Hankova domu, pohlednice odeslaná 1936 (5515/99 Hankův dům, archiv Městského muzea ve DKnL, Městské muzeum DKnL).

Obr. 91: Foto pořízené při školním představení v Hankově domě, 1939 (5515/99 Městské muzeum DKnL).

Obr. 92: Pohled na střední díl jižního průčelí Hankova domu po úpravě portiku, nedatováno, po roce 1945? (F665/8, Hankův dům, archiv Městského muzea ve DKnL, Městské muzeum DKnL).

Obr. 93: Pohled na Hankův dům po úpravě portiku, 1961 (116/D/98, Hankův dům, Geislerova sbírka, Městské muzeum DKnL).

Obr. 94: Pohled na Hankův dům po úpravě portiku, 1966 (145/99, náměstí Odboje, Geislerova sbírka, Městské muzeum DKnL).

Obr. 95: Pohled na Hankův dům od jihovýchodu, 1969 (Hankův dům, fotosbírka ÚOP NPÚ v Josefově).

Obr. 96: Pohled na vstupní portikus, 1969 (Hankův dům, fotosbírka ÚOP NPÚ v Josefově).

Obr. 97: Pohled na východní průčelí, 1969 (Hankův dům, fotosbírka ÚOP NPÚ v Josefově).

Obr. 98: Pohled od Hankova domu do Valové uličky, nedatováno (82/99, Valová ulička, Geislerova sbírka, Městské muzeum DKnL).

Obr. 99: Pohled na severovýchodní část Hankova domu před jeho obnovou, 1969 (FIALA, Rudolf. Rekonstrukce Hankova domu In: Dvůr Králové nad Labem. Vlastivědné čtení o našem městě i jeho okolí, číslo 5, 24. září 2004, s. 10).

Obr. 100: Pohled na Hankův dům od jihozápadu, 1969 (Hankův dům, fotobírka ÚOP NPÚ v Josefově).

Obr. 101: Pohled na západní průčelí Hankova domu, nedatováno (5517/99, Hankův dům, Geislerova sbírka, Městské muzeum DKnL).

Obr. 102: Pohled na západní průčelí Hankova domu, 1969 (FIALA, Rudolf. Rekonstrukce Hankova domu In: Dvůr Králové nad Labem. Vlastivědné čtení o našem městě i jeho okolí, číslo 5, 24. září 2004, s. 10).

Obr. 103: Pohled na Hankův dům od severozápadu, 1969 (Hankův dům, fotobírka ÚOP NPÚ v Josefově).

Obr. 104: Pohled na Hankův dům od severozápadu, 1969 (Hankův dům, fotobírka ÚOP NPÚ v Josefově).

Obr. 105: Pohled na přístavek severního průčelí, 1969 (Hankův dům, fotobírka ÚOP NPÚ v Josefově).

Obr. 106: Interiér Hankova domu před jeho obnovou, 1971 (Hankův dům, fotobírka ÚOP NPÚ v Josefově).

Obr. 107: Interiér Hankova domu před jeho obnovou, 1971 (Hankův dům, fotobírka ÚOP NPÚ v Josefově).

Obr. 108: Interiér Hankova domu před jeho obnovou, 1971 (Hankův dům, fotobírka ÚOP NPÚ v Josefově).

Obr. 109: Interiér Hankova domu před jeho obnovou, 1971 (Hankův dům, fotobírka ÚOP NPÚ v Josefově).

Obr. 110: Interiér Hankova domu před jeho obnovou, 1971 (47823, Hankův dům, fotobírka ÚOP NPÚ v Josefově).

Obr. 111: Interiér Hankova domu před jeho obnovou, 1971 (Hankův dům, fotobírka ÚOP NPÚ v Josefově).

Obr. 112: Počátek obnovy Hankova domu, pravděpodobně 1969 (F665/13, Hankův dům, archiv Městského muzea ve DKnL, Městské muzeum DKnL).

Obr. 113: Obnova Hankova domu, 1975 (Hankův dům, fotobírka ÚOP NPÚ v Josefově).

Obr. 114: Výřez z předchozí fotografie, 1975 (Hankův dům, fotobírka ÚOP NPÚ v Josefově).

Obr. 115: Počátek obnovy Hankova domu, mezi lety 1969-1974 (5532/99, Hankův dům, Geislerova sbírka, Městské muzeum DKnL).

Obr. 116: Obnova Hankova domu, mezi lety 1969-1974 (5533/99, Hankův dům, Geislerova sbírka, Městské muzeum DKnL).

Obr. 117: Obnova Hankova domu, mezi lety 1969-1974 (5540/99, Hankův dům, Geislerova sbírka, Městské muzeum DKnL).

Obr. 118: Obnova Hankova domu, mezi lety 1969-1974 (5540/99, Hankův dům, Geislerova sbírka, Městské muzeum DKnL).

Obr. 119: Obnova Hankova domu, mezi lety 1969-1974 (5531/99, Hankův dům, Geislerova sbírka, Městské muzeum DKnL).

Obr. 120: Obnova Hankova domu, mezi lety 1969-1974 (5531/99, F665/18, Hankův dům, archiv Městského muzea ve DKnL, Městské muzeum DKnL).

Obr. 121: Obnova Hankova domu, mezi lety 1969-1974 (5531/99, Hankův dům, Geislerova sbírka, Městské muzeum DKnL).

Obr. 122: Požár severovýchodní části střechy vzniklý při svařování nosníků, 1974 (5541/99, Hankův dům, Geislerova sbírka, Městské muzeum DKnL).

Obr. 123: Plechová krytina po požáru vzniklém při obnově Hankova domu, 1974 (5542/99, Hankův dům, Geislerova sbírka, Městské muzeum DKnL).

Obr. 124: Obnova štukové výzdoby Hankova domu, mezi lety 1969-1974 (F665/18, Hankův dům, archiv Městského muzea ve DKnL, Městské muzeum DKnL).

Obr. 125: Oprava interiéru Hankova domu 1969-1974 (FIALA, Rudolf. Rekonstrukce Hankova domu In: Dvůr Králové nad Labem. Vlastivědné čtení o našem městě i jeho okolí, číslo 5, 24. září 2004, s. 11).

Obr. 126: Hankův dům po jeho celkové obnově, 1974 (5519/99, Hankův dům, Geislerova sbírka, Městské muzeum DKnL).

Obr. 127: Hankův dům po jeho celkové obnově, 1976 (5538/99, Hankův dům, Geislerova sbírka, Městské muzeum DKnL).

Obr. 128: Hankův dům po jeho celkové obnově, před rokem 1989 (56/7, Hankův dům, archiv Městského muzea ve DKnL, Městské muzeum DKnL).

Obr. 129: Hankův dům po jeho celkové obnově, nedatováno (5535/99, Hankův dům, Geislerova sbírka, Městské muzeum DKnL).

Obr. 130: Hankův dům po jeho celkové obnově, nedatováno (5536/99, Hankův dům, Geislerova sbírka, Městské muzeum DKnL).

Obr. 131: Pohled na Hankův dům od jihovýchodu, nedatováno (138306, Hankův dům, fotosbírka ÚOP NPÚ v Josefově).

Obr. 132: Pohled na hlavní průčelí Hankova domu, nedatováno (138307, Hankův dům, fotosbírka ÚOP NPÚ v Josefově).

Obr. 133: Hankův dům v současné podobě, nedatováno (F2745,F65/03, Hankův dům, archiv Městského muzea ve DKnL, Městské muzeum DKnL).

10.2. Fotografická dokumentace

Obr. 134: Pohled na Hankův dům z budovy gymnázia (Kudrnovský 2014).

Obr. 135: Pohled na hlavní (jižní) průčelí Hankova domu (Kudrnovský 2017).

Obr. 136: Pohled na Hankův dům od jihovýchodu (Kudrnovský 2015).

Obr. 137: Pohled na Hankův dům od jihovýchodu (Kudrnovský 2017).

Obr. 138: Pohled na dominující střední díl hlavního (jižního) průčelí Hankova domu (Kudrnovský 2015).

Obr. 139: Pohled na na čelní stranu vstupního portiku (Kudrnovský, 2015).

Obr. 140: Pohled na vstupní portikus od jihovýchodu (Kudrnovský, 2015).

Obr. 141: Pohled na krajní patku pilíře vstupního portiku (Kudrnovský, 2015).

Obr. 142: Jeden ze tří otvorů, kterým je možno vstoupit z jižního průčelí do Hankova domu (Kudrnovský, 2015).

Obr. 143: Pohled na střední patku pilíře vstupního portiku (Kudrnovský, 2015).

Obr. 144: Detailní pohled na trnož západního dílu jižního průčelí (Kudrnovský, 2015).

Obr. 145: Detailní pohled na trnož východního dílu jižního průčelí (Kudrnovský, 2015).

Obr. 146: Dominující střední díl jižního průčelí opatřený bohatou štukovou výzdobou (Kudrnovský, 2015).

Obr. 147: Dominující střední díl jižního průčelí opatřený bohatou štukovou výzdobou (Kudrnovský, 2015).

Obr. 148: Pohled na bohatou figurální a florální výzdobu středního dílu jižního průčelí (Kudrnovský, 2015).

Obr. 149: Detailní pohled na anděly držící věnec se znakem města (východní suprafenestra; Kudrnovský, 2015).

Obr. 150: Detailní pohled na anděly držící věnec se lvem (západní suprafenestra; Kudrnovský, 2015).

Obr. 151: Detailní pohled na anděly držící věnec s bustou Václava Hanky (supraporta; Kudrnovský, 2015).

Obr. 152: Pohled na korintskou hlavici a část kanelovaného dřívku pilastru v druhém nadzemním podlaží středního dílu jižního průčelí (Kudrnovský, 2015).

Obr. 153: Zdobná kartuše situovaná v úrovni otvorů 2NP středního dílu jižního průčelí (Kudrnovský, 2015).

Obr. 154: Pohled na spodní část pilastu v 2NP středního dílu jižního průčelí (Kudrnovský, 2015).

Obr. 155: Pohled na východní průčelí Hankova domu (Kudrnovský 2015).

Obr. 156: Pohled na trnož východního průčelí (Kudrnovský, 2015).

Obr. 157: Pohled na zazdítku okna ve východním průčelí (Kudrnovský, 2015).

Obr. 158: Detailní pohled na trnožní římsu (Kudrnovský, 2015).

Obr. 159: Detailní pohled na profilaci pásové boky (Kudrnovský, 2015).

Obr. 160: Pohled na kordonovou římsu s procházejícím svodem (Kudrnovský, 2015).

Obr. 161: Pohled na výrazně vyloženou korunní římsu s procházejícím svodem (Kudrnovský, 2015).

Obr. 162: Detailní pohled na profilaci kordonové římsy (Kudrnovský, 2015).

Obr. 163: Pohled na novodobé vstupní dveře z exteriéru (Kudrnovský, 2015).

Obr. 164: Pohled na novodobé vstupní dveře z interiéru (Kudrnovský, 2015).

Obr. 165: Pohled na novodobé dveře na balkon (Kudrnovský, 2015).

Obr. 166: Pohled na jedno z novodobých špaletových oken s půlkruhovým nadsvětlíkem (Kudrnovský, 2015).

Obr. 167: Pohled na jedno z novodobých špaletových oken s půlkruhovým nadsvětlíkem (Kudrnovský, 2015).

Obr. 168: Pohled na jedno z novodobých špaletových oken s rovným nadpražím (Kudrnovský, 2015).

Obr. 170: Pohled na jihozápadní část valbové střechy a báňovou střechu Hankova domu (Kudrnovský, 2015).

Obr. 171: Pohled na jihozápadní část valbové střechy a báňovou střechu Hankova domu (Kudrnovský, 2017).

Obr. 172: Pohled na střešní pavilon od jihozápadu (Kudrnovský, 2015).

Obr. 173: Pohled na střešní pavilon od jihozápadu (Kudrnovský, 2017).

Obr. 174: Pohled na jihozápadní část valbové střechy a báňovou střechu Hankova domu (Kudrnovský, 2015).

Obr. 175: Pohled na jihozápadní část střechy Hankova domu (Kudrnovský, 2017).

Obr. 176: Pohled na střešní pavilon od severozápadu (Kudrnovský, 2015).

Obr. 177: Pohled na střešní pavilon od severozápadu (Kudrnovský, 2017).

Obr. 178: Pohled na východní část střechy Hankova domu od severu (Kudrnovský, 2015).

Obr. 179: Pohled na východní část střechy Hankova domu od severu (Kudrnovský, 2017).

Obr. 180: Pohled na jihovýchodní část střechy Hankova domu střešní pavilon a část báňové střechy (Kudrnovský, 2015).

Obr. 181: Pohled na jihovýchodní část střechy Hankova domu, báňovou střechu a část báňové střechy (Kudrnovský, 2017).

Obr. 182: Pohled na temeno báňové střechy Hankova domu (Kudrnovský, 2015).

Obr. 183: Střešní výlez situovaný na temeni báňové střechy (Kudrnovský, 2015).

Obr. 184: Pohled na temeno báňové střechy a a štítovou zeď střešního pavilonu (Kudrnovský, 2017).

Obr. 185: Pohled na temeno báňové střechy s replikou původního zábradlí (Kudrnovský, 2017).

Obr. 186: Pohled na repliku historického zábradlí báňové střechy (Kudrnovský, 2017).

Obr. 187: Pohled na repliku původní ozdobné vázy s květinou (Kudrnovský, 2017).